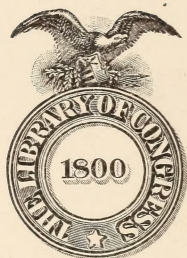

PK 8373

.A8

Copy 2

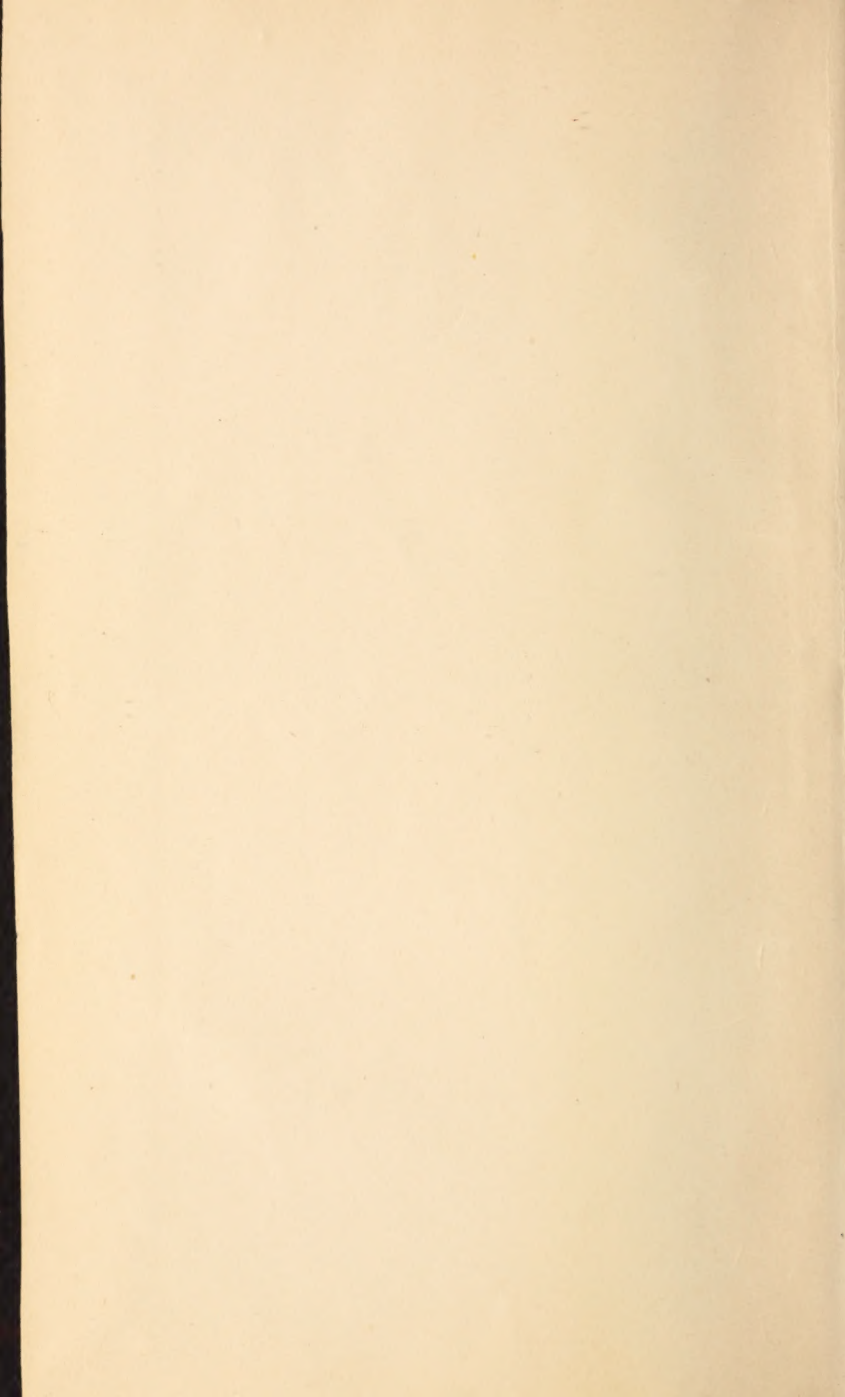

Class PK8373

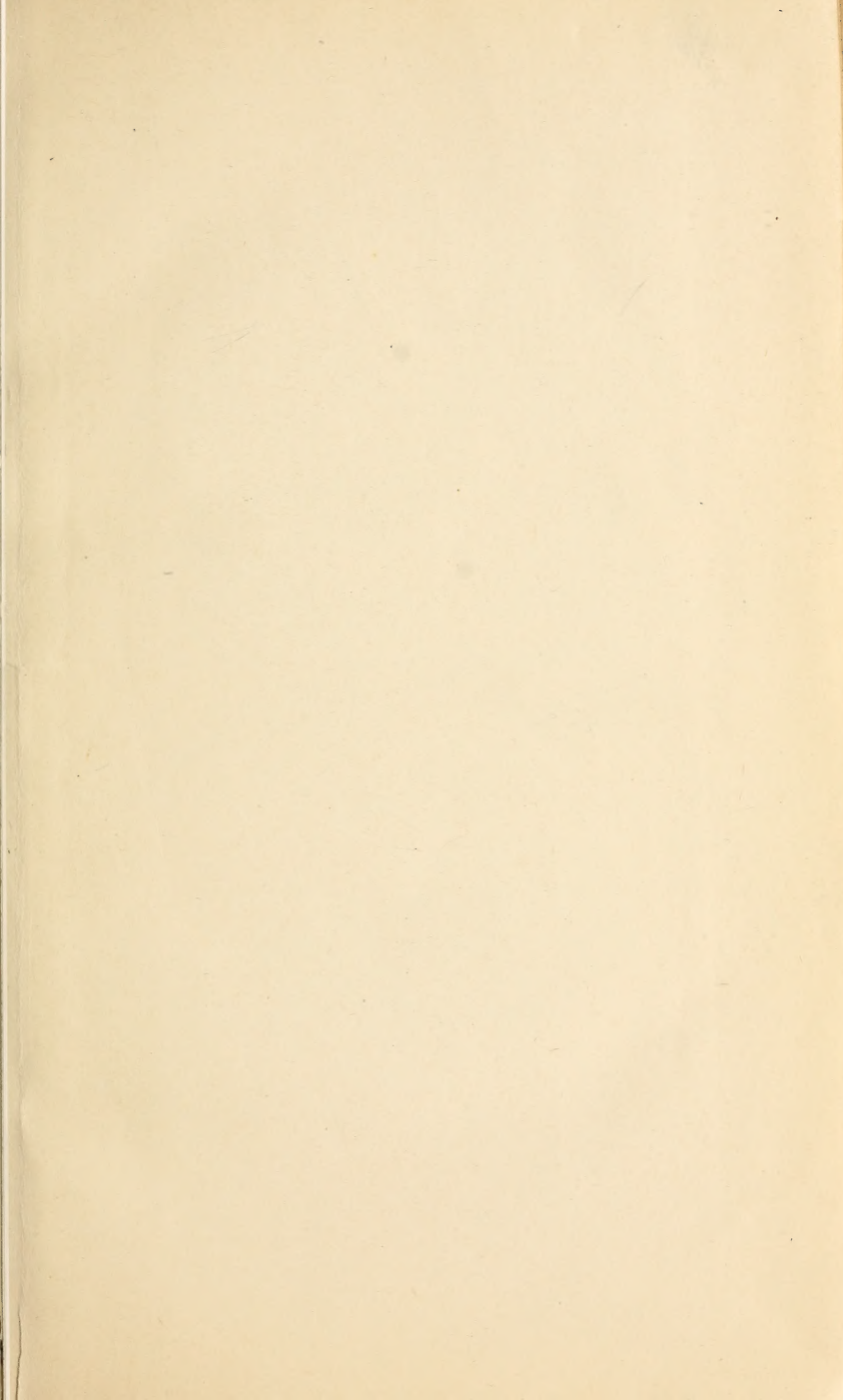
Book 48
Copy 2

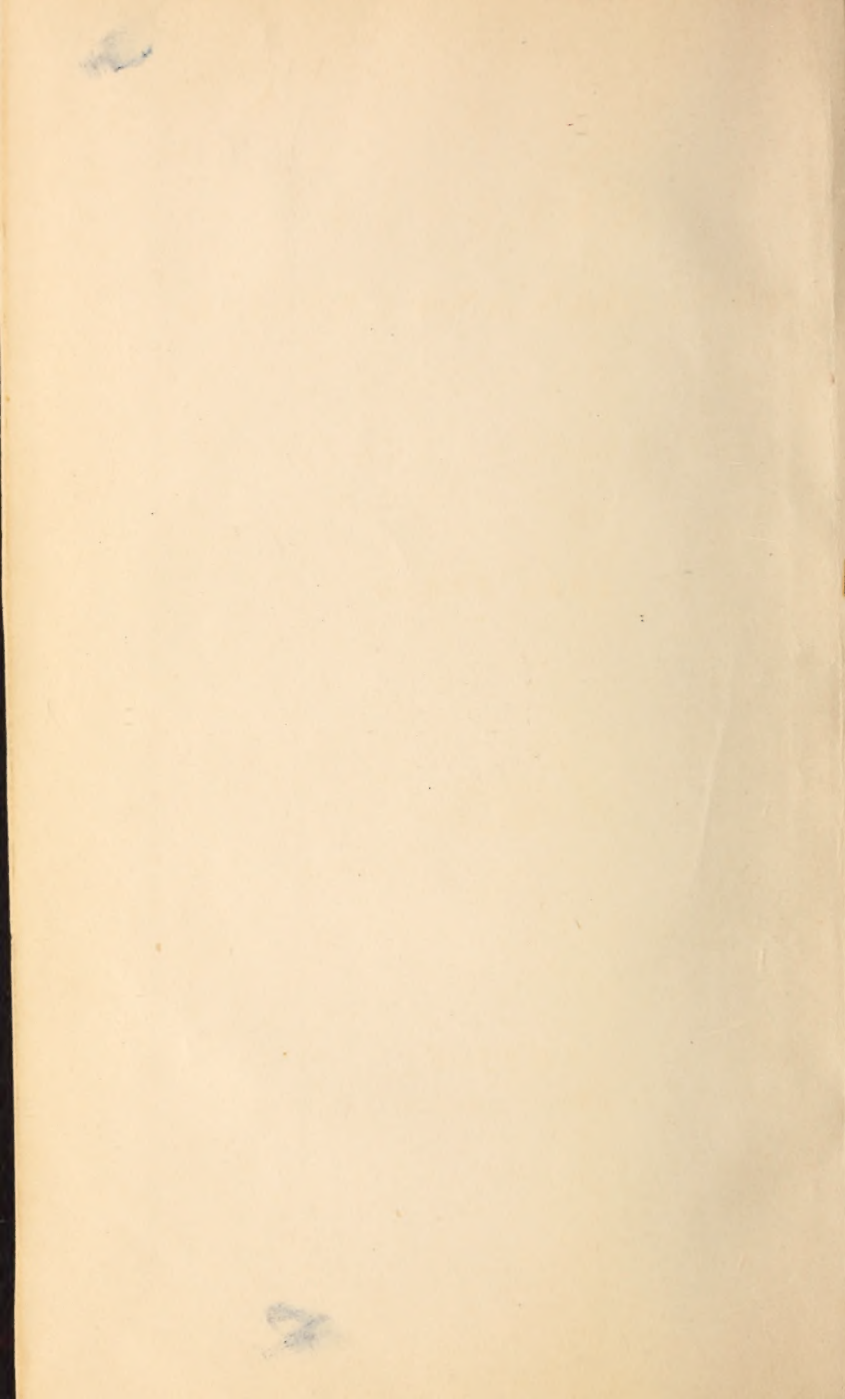

H. Koch

A

GRAMMAR

ARMENIAN AND ENGLISH

BY

P. PASCHAL AUCHER

AND

LORD BYRON

VENICE

PRINTED IN THE ARMENIAN MONASTERY OF ST. LAZARUS

—
1873

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE

UNIVERSITY OF CHICAGO

THE

UNIVERSITY OF CHICAGO

UNIVERSITY

UNIVERSITY OF CHICAGO

1878

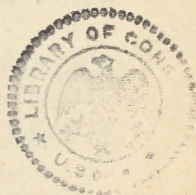
A
GRAMMAR
ARMENIAN AND ENGLISH

30
370

BY
P. PASCHAL AUCHER

AND
LORD BYRON

Haroutiun Aukerian

VENICE

PRINTED IN THE ARMENIAN MONASTERY OF ST. LAZARUS

—
1873

Copy 2

PK 8373
' A8
C-12

3/9
1/000

P.

Theo. W. Koch
7 Apr '02

31

GRAMMAR

Grammar teaches the art of speaking and writing correctly.

Human discourse is formed of letters, syllables and words.

Letters are the elements of a syllable.

A syllable is either one letter, or the union of letters.

A word is one or more syllables, which express some thing.

The union of words to explain our thoughts completely is called discourse.

The harmony of words with the rules of Grammar is called Syntax.

ALPHABET

The Armenian Alphabet consists of thirty-eight letters

PRINTING	NAME	SOUND	READING
Ա	ipe	a as in part.	Աթու. atór chair.
Բ	pēn	p soft.	Բէրան pērán mouth.
Գ	kim	k, q.	Գանձ karn lamb.
Դ	lā	t soft.	Դռնձ loorn door.
Ե	yēch	ye as in yes.	Երգ yerġ song.
Ն	zā	z or s between two vowels.	Չոր zor army
Զ	ē	e as in met.	Բակ ēāġ being.
Շ	yel	e as in her, or like the french e mute in the monosyllables me, ne, ce.	Բիկր unghēr compa- mon.
Թ	toe	t hard.	Թիւ tiv number.
Ճ	zhē	j french, or s in pleasure and z in azure.	Ճամ zham hour.

h	t	eení	i short or e as in he, be.
L	l	lewn	l as in lumatic.
P	k	kē	kh as greek χ or german ch.
Ů	d	džá	dž or czin czar, or zin mezzotinto.
H	g	ghen	g hard as good.
z	h	hoe	h.
š	tz	tzā	tz soft.
q	gh	ghād	gh as new greek γ, or parisian r.
x	j	jē	j or dg judge.
f	m	man	m.
J	he	•	h soft in beginning of words; y as boy in the midst; and mute at the end.
h	n	noo	n.
č	sh	shā	sh.
n	wo	wo	wo as in word.
č	tch	tchā	tch or ch in fetch and such.
w	bē	bē	b.
č	tshē	tshē	tsh or ch soft as in church, or like t in nature.
n	rā	rā	r hard.

PRINTING	NAME	SOUND	READING
U	sē	s.	U _u ppē soorp saint.
u	vēv	v.	u _u ppq vār rose.
U	deune	d.	S _t p dēr sir.
U	arē	r soft.	p _u u _u rām flock.
U	tzo.	tz hard.	Ṣ _u u _u tzul bull.
U	uue or hune	u long as in mate, or w in vowel.	p _h ch une poison.
U	pure	p.	Ḥ _u u _u pounch bunch.
U	kē	k hard or ch as in chaos.	Ḥ _u pp kar stone.
U	o	o.	Ḥ _u of air.
U	fē	f or ph.	Ḥ _u ppm fard odd.

N. B. ā marked with a long accent is pronounced like *a* in French, and ē like *e* in Italian. The sounds given here are the nearest that can be given in English characters: but in some cases the master's voice is indispensable to convey a clear idea of the pronunciation.

The 36 Characters from U to Ḥ were formed in the fourth century, the last two 0 and Ḥ were introduced into the Armenian Alphabet in the twelfth century.

EXAMPLE OF READING

THE LORD'S PRAYER

Հայր մեր որ յերկինս, սուրբ եղիցի
Hāyr myer wor hyergins, soorp yeghitzi

անուն քո. եկեացէ արքայութիւն քո.
ānoon ko; yegestzē ārkāyootune ko;

եղիցին կամք քո որպէս յերկինս եւ յերկ-
yeghitzin gamk ko worbēs hyergins yev hyerg-

րի: Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ
ri. Ezhātz myer hānābāzort door mez

այսոր: Եւ թող մեզ զպարտիւ մեր, որպէս
āyssor; yev togh myez ezbardis myer, worbēs

եւ մեք թողունք մերոց պարտապանաց. եւ
yēv myek toghoomk myerotz bārdābānatz; yev

մի տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն, այլ փրկեա
mi dānir ezmyez i portzootune, āyl pergiā

զմեզ ի չարէն: Զի քո է ար-
ezmyez i tchārēn. Zi ko ē ar-

քայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս
kāyootune yev zoroootune yev pārk hāvidyāns.

ամէն:

amēn.

Vowels

w, k, l, p, h, n, u, o.

Consonants

ɸ, ɸ, ɸ, ɸ, [ɸ, ɸ, ɸ, ɸ, ɸ, ɸ, ɸ, ɸ, ɸ, ɸ,
 ɸ, ɸ, ɸ, ɸ, ɸ, ɸ, ɸ, ɸ, ɸ, ɸ, ɸ, ɸ,
 ɸ, ɸ, ɸ, ɸ.

SYLLABLE

A syllable is an articulate sound, as, առ, ar. նա, na. Դար, tar. աղտ, aghd. որմ, worm. բարդ, part. Գառն, karn. Գեմք, temk. զոր, zor. ընդ, unt. Թիւ, tiv, Ժամ, zham, լոյս, looyce, Ծառ, dzar. Կալ, gal, Հայր, hire. Ճայն, tzine. Ճառ, jar. մայր, mire. շուն, shoon. չար, tchar. Զուր, tshoor or chiure. սուրբ, soorp. տէր, der. րամ, ram. ցու, tzoo. ւիւթ, ute or ewt. փառք, park.

A syllable may be also composed of six letters, as *utwǣp*, *siampk*. *ʒuɾpǣ*, *chiurpk*.

Two or three consonants are sometimes formed before or after a vowel.

Double consonants at the end of a syllable are pronounced short, as, *տարր*, *darr*, *քաղաք*, *caghack*.

When the word ends with double **н**, in the pronunciation an **ц** is inserted, as, **мѣднѣннѣ** (**мѣднѣнцѣ**) *madnum*. **дѣиѣннѣ** (**дѣиѣнцѣ**) *tziernun*.

So also when in the beginning of a word the same consonant is doubled, as, շշուկ (*shushoog*). կկոց (*kukog*) gugotz.

When the liquids շ, շ, ր, are at the end of a syllable after another consonant, they have equally in the pronunciation the letter շ, as, մուկն (*moogun*). աստղ (*astugh*). դուստր (*toosder*).

But not when they precede the consonant, as, դուստ, coond. աղտ, aghd. կարգ, gark.

Likewise when the consonants are different, as, թուղթ, tooght. սուրբբ, soorpk. հողմբ, hoghmk.

In the beginning of many words between two consonants the letter շ is understood in the oblique cases instead of another vowel of the nominative case, as, ձուկն, tzoogun. ձկան (*tzugan*). միշտ, mishd. մշտակայ (*mushdaga*).

FAMILIAR ABBREVIATIONS

ամ	ամենայն.	թէ or է	թեհէ.
յի	այսինքն.	թբ or բ	թեամբ.
ած	Աստուած.	ի վր	ի վերայ.
այ	Աստուծոյ.	կմ	կամ.
ալ	Աստուծով.	Յս	Յիսուս.
բիմ	բազում.	նր	նորա.
դր	դորա.	նմնէ	նմանէ.
եւ	եալ.	նբ	նոքա.
և	և.	նց	նոցա.
ևս	և այլն.	նս	նոսա.

լ	ընդ.	ոն	որպէս.
ը	ըստ.	նոյն or ն	պէս.
թի or ի	թիւն.	որ	տորա.
թե or է	թեան.	սմէ	սմանէ.
սք	սոքա.	վս	վասն.
սց	սոցա.	վոյ	վասն որոյ.
սցէ	սոցանէ.	տը	տէր.
սբ	սուրբ.	տն	տեառն.
սբց	սրբոյ.	ք	քան.
սբց	սրբոց.	քս	Քրիստոս :

WORD

A word is an articulate sound expressive of our ideas.

Words in the Armenian language consist of eight parts of speech; Nouns, Pronouns, Verbs, Participles, Prepositions, Adverbs, Conjunctions, Interjections.

NOUN

A noun signifies some substance, or quality, as, մարդ, man. երկիր, earth. լոյս, light. արքայութիւն, kingdom. հոգի, soul, spirit. անձն, person. բնութիւն, nature. միտք, mind, thought. բարի, good. գեղեցիկ, handsome. քաղցր, sweet. մեծ, great.

In nouns six peculiarities are to be considered: Gender, Form, Species or Kind, Number, Case, Declension.

GENDER

In the Armenian language the genders are distinguished by their natural significations, as

MASCULINE

Ադամ, Adam. Մովսէս, Moses. Պետրոս, Peter. Գրիգոր, Gregory. Վարդան, Vardan, etc.

Հայր, father. Եղբայր, brother. ռւստր, son, a male-child. փեսայ, a husband, spouse. աներ, a father-in-law. քեռի, uncle, a mother's brother. Կնքահայր, gossip, Godfather. պր, man, husband. ծառայ, a man-servant. Թագաւոր or արքայ, king. նախարար, satrap, a peer. ցուլ, a bull. Էղն, an ox. քաղ, a he-goat. խոյ, ram, a male sheep. զուարակ, bullock, a young ox. Եղջերու, a stag. աքաղաղ, cock, etc.

Ատեան, tribunal. զօր, soldiers. Հեծելա-գունդ, cavalry, horse-troops, etc.

FEMININE

Եւայ, Eve. Սառա, Sarah. Մարիամ, Mary. Շուշան or Շուշանիկ, Susanna. Վարդուհի, Rose, etc.

Հանի, grandmother. մայր, mother. քոյր, sister. Հարսն, spouse, bride. կին, woman; wife. դուստր, daughter. աղջիկ, girl, maid. զոքանչ, mother-in-law. նու, son's wife, daughter-in-law. սկեսուր, mother-in-law,

husband's mother. *Կնքամայր*, gossip, God-mother. *դշխոյ*, *տիկին*, *Թագուհի*, queen, princess. *օրիորդ*, young girl. *նաժիշտ*, *աղախին*, servant-maid. *կով*, cow. *Էրինջ*, heifer, a young cow. *մաքի*, ewe, female sheep. *մարի*, hen. *Էղն*, hind, etc.

COMMON

Մարդ, man. *որդի*, *զաւակ*, child. *տղայ*, infant. *Ժառանգ*, an heir. *Թոռն*, grandson, or grand-daughter. *Թռչուն*, bird. *առիւծ*, lion, or lioness. *կորիւն*, a young beast. *ձագ*, chick, chicken. *հաւ*, bird, fowl. *ոչխար*, sheep. *արջառ*, cattle. *աղաւնի*, pigeon, dove. *ծի*, horse. *շուն*, dog, bitch. *դիւթ*, charmer. *մարգարէ*, prophet, or prophetess, etc.

NEUTER

Ջուր, water. *օդ*, air. *հող*, earth. *մարմին*, body. *Էրկինք*, heaven. *լոյս*, light. *ծառ*, tree. *ձեռք*, hand. *ոտք*, foot. *հոգի*, soul, spirit. *միտք*, mind. *տուն*, house. *աթոռ*, chair. *կեանք*, life. *մահ*, death. *համբերութիւն*, patience. *անիրաւութիւն*, injustice, etc.

The genders are distinguished also in this manner: *Այր մարգարէ*, prophet, a male prophet. *կին մարգարէ*, prophetess, a female prophet. *այր մարդ*, man, male. *կին մարդ*, woman. *մասաւի առիւծ*, lioness, fe-

male lion, a she-lion. արու աղաւնի, male pigeon. աղջիկ, աղայ, girl, a female child, etc.

Some genders are indicated also by their terminations, as

MASCULINE

Յովհաննէս, John. Յուլիանոս, Julian. Աթանասիոս, Athanasius. Թէոդորոս, Theodore, etc.

FEMININE

Յովհաննա, Joan. Յուլիանէ, Juliana. Աթանասիա, Athanasia. Թէոդորա, Theodora, etc.

Վարդուհի, Rose. քրմուհի, a priestess heathenish. քահանայուհի, a priestess. մարգարէուհի, a prophetess. Աստուածուհի, Goddess. արքայուհի, թագուհի, տիրուհի, queen, princess. վկայուհի, a she-martyr. Աբբասուհի, an Abbess. Սարկաւադուհի, Deaconess, etc.

Վարդանոյշ, Vard's daughter. Սահականոյշ, Isaac's daughter. Խոսրովիդուխտ, Chosroes' daughter. Որմիզդուխտ, Hormistus' daughter, etc.

FORM

The forms of the nouns are three: simple, as, մարդ, man: Accompanied by a particle before, as, անմարդ, inhuman: Composed of entire words, as, հարդասէր, human, kind.

The different modes of producing compound epithets and words, are the treasure and ornament of the Armenian language; a thousand varieties of compounded words may be made in this tongue as may be perceived in the Armenian grammar published 1815.

SPECIES or KIND

There are two kinds of words: Primitive, as, *մարդ*, *man*: and Derivative or Derived having at the termination a particle, as, *մարդկային*, *human*.

The Derivatives are most abundant in the Armenian language.

NUMBER

Numbers are two: Singular, as, *մարդ*, *man*: and Plural, as, *մարդք* or *մարդիկ*, *men*.

The plural of some nouns is formed in a particular manner, as, *կին*, *woman*, *կանայք*, *women*. *վանք*, *convent*, *վանորայք*, *վանորեայք* or *վաներայք*, *convents*. *գիր* or *գիրք*, *book*, *գրեան*, *books*. *մանուկ*, *child*, *boy*, *մանկաի*, *children*, *boys*.

The proper nouns are sometimes made plural with the particle *եանք*, as, *Գրիգոր*, *Gregory*, *Գրիգորեանք*, *Gregories*. *Յովհաննէս*, *John*, *Յովհաննիսեանք*, *Johns*.

C A S E

The cases in the Armenian language according to the modern authors are *ten* in number.

1. Nominative, *մարդ*, *the man*.
2. Genitive, *մարդոյ*, *of the man*.
3. Dative, *մարդոյ* or *'ի մարդ*, *to the man*.
4. Accusative, *զմարդ*, *the man*.
5. Ablative, *'ի մարդոյ*, *from the man*.
6. Narrative, *զմարդոյ*, *concerning the man*.
7. Instrumental, *մարդով*, *by means of man*.
8. Circumdativ, *զմարդով*, *about the man*.
9. Commorative, *'ի մարդ* or *'ի մարդում*, *in the man*.
10. Vocative, *՛մարդ*, *o man!*

It is to be remarked in this declension that the second case is changed in the termination. The third in the termination, and is then denominated the *dative-declined-in-the-termination*: and sometimes has before it a letter or preposition, and is then called the *dative-with-the-preposition*. The fourth case has before it the letter *զ*, which is sometimes omitted or understood. The fifth case changes in the termination, and has the letter or preposition *'ի* before it; or the letter, when followed by a vowel. The sixth case likewise changes in the termination, and has before it the letter *զ*. The seventh case changes in the termination. The eighth case also, and has before it the letter *զ*.

The ninth case has before it the letters *z* or *j*, and when changed in the termination has always before it the same letter or preposition. The tenth case has before it the interjection *z* or *zj*, but not always expressed.

According to the ancient authors the cases are properly only six.

1. Nominative.
2. Genitive.
3. Dative.
4. Accusative.
5. Ablative.
6. Instrumental.

And these will be followed in the present grammar.

DECLENSION

Concerning the number of declensions of the nouns the opinions of authors are various: we will reckon *ten* dividing them into two classes according to the grammar published in 1815.

The first class contains six *simple* or *regular* declensions, and the second four *mixed* or *irregular* declensions: and they are distinguished from the second and sixth cases in this manner.

REGULAR DECLENSIONS

SINGULAR			PLURAL		
	Gen.	Instr.		Gen.	Instr.
1.	ի,	իւ.		ից,	իւք.
2.	ի,	աւ.		աց,	աւք or օք.
3.	ոյ,	ուլ.		ոց,	ուլք.
4.	ան,	ամբ.		անց,	ամբք.
5.	ու,	ու.		ուց,	ուք.
6.	եր,	երբ or եղ,		երց,	երբք or եղք.

IRREGULAR DECLENSIONS

SINGULAR			PLURAL		
	Gen.	Instr.		Gen.	Instr.
1.	ւոյ,	ւուլ or եաւ.		եաց,	ւուլք or եայց, եաւք or եօք.
2.	ին,	ամբ.		անց,	ամբք.
3.	ոջ,	աւ or ամբ.		անց,	ամբք.
4.	այ or եայ,	աւ or եաւ.			

FIRST DECLENSION

SINGULAR

1. Արքայ, the king.
2. Արքայի, of the king.
3. Արքայի, or յարքայ, ցարքայ, to the king.
4. Վարքայ, the king.

5. յԱրքայէ, from the king.
6. Արքայիւ, with or by the king.

PLURAL

1. Արքայք, the kings.
2. Արքայից, of the kings.
3. Արքայից or յարքայս, ցարքայս, to the kings.
4. զԱրքայս, the kings.
5. յԱրքայից, from the kings.
6. Արքայիւք, with or by the kings.

It may be seen by this example that the letters չ, ս, յ, form the plural; but are not always signs of the plural in the termination of a word, as, քաղաք, city. լոյս, light. հաց, bread: which in the plural form քաղաքք, cities. լոյսք, the lights. հացք, the loaves.

The third and fifth cases carry before them the letter յ, when the noun begins with a vowel, and the letter 'ի, when the noun begins with a consonant.

The cases are generally formed either by the addition of a vowel to the nominative, as, բառ, word, բառի, of the word, գետ, river, գետոյ, of the river. զգետս, coat, զգետսու, of the coat. Տրդատ, Tiridates, Տրդատայ, of Tiridates: or by placing in the termination of a word the vowel of the last syllable, as, դարբին, forger, դարբնի, of the forger: or by omitting a vowel of the last syllable, as, ատեան, tribunal, ատենի, of the tribunal: or by exchanging one

vowel for another, as, *պարտէզ*, garden, *պարտիզի*, of the garden.

Some nouns have no singular, as, *փառք*, glory. *բարք*, custom. *դժոխք*, hell. *կուռք*, idol. *կեանք*, life, *երեսք*, face. *աղօթք*, prayer, etc.

And others no plural, as, *յոյս*, hope. *սէր*, affection, love. *քուն*, sleep. *երկիր*, earth, *ասր*, wool. *խաւար*, the dark, etc.

SECOND DECLENSION

SINGULAR

1. *կարգ*, the order.
2. *կարգի*, of the order.
3. *կարգի* or *'ի կարգ*, *առ կարգ*, to the order.
4. *զկարգ*, the order.
5. *'ի կարգէ*, from the order.
6. *կարգաւ*, with or by the order.

PLURAL

1. *կարգք*, the orders.
2. *կարգաց*, of the orders.
3. *կարգաց* or *'ի կարգս*, to the orders.
4. *զկարգս*, the orders.
5. *'ի կարգաց*, from the orders.
6. *կարգաւք* or *կարգօք*, with or by the orders.

THIRD DECLENSION

SINGULAR

1. Մարդ, the man.
2. Մարդոյ, of the man.
3. Մարդոյ or մարդում or 'ի մարդ, to the man.
4. զՄարդ, the man.
5. 'ի Մարդոյ, from the man.
6. Մարդով, with or by the man.

PLURAL

1. Մարդք, the men.
2. Մարդոց, of the men.
3. Մարդոց or 'ի մարդս, to the men.
4. զՄարդս, the men.
5. 'ի Մարդոց, from the men.
6. Մարդովք, with or by the men.

FOURTH DECLENSION

SINGULAR

1. Հիմն, the foundation.
2. Հիման, of the foundation.
3. Հիման or 'ի հիմն, to the foundation.
4. զՀիմն, the foundation.
5. 'ի Հիմանէ, from the foundation.
6. Հիմամբ, with or by the foundation.

PLURAL

1. Հիմունք, the foundations.
2. Հիմանց, of the foundations.

3. Հիմանց or 'ի հիմունս, to the foundations.
4. զհիմունս, the foundations.
5. 'ի հիմանց, from the foundations.
6. Հիմամբք, with or by the foundations.

FIFTH DECLENSION

SINGULAR

1. Գանձ, the treasure.
2. Գանձու, of the treasure.
3. Գանձու or 'ի գանձ, to the treasure.
4. զԳանձ, the treasure.
5. 'ի Գանձէ, from the treasure.
6. Գանձուք, with or by the treasure.

PLURAL

1. Գանձք, the treasures.
2. Գանձուց, of the treasures.
3. Գանձուց or 'ի գանձս, to the treasures.
4. զԳանձս, the treasures.
5. 'ի Գանձուց, from the treasures.
6. Գանձուք, with or by the treasures.

SIXTH DECLENSION

SINGULAR

1. Աղբիւր, the fountain.
2. Աղբիւր, of the fountain.
3. Աղբիւր or յաղբիւր, to the fountain.
4. զԱղբիւր, the fountain.

5. յԱղբերէ or յաղբիւրէ, from the fountain.
6. Աղբերբ or աղբերաւ, with or by the fountain.

PLURAL

1. Աղբերբ or աղբիւրբ, the fountains.
2. Աղբերց or աղբերաց, of the fountains.
3. Աղբերց, աղբերաց or յաղբերս, յաղբիւրս, to the fountains.
4. զԱղբերս or զաղբիւրս, the fountains.
5. յԱղբերց or յաղբերաց, from the fountains.
6. Աղբերբբ or աղբերաւբ, with or by the fountains.

SEVENTH DECLENSION

SINGULAR

1. Տեղի, the place.
2. Տեղւոյ, of the place.
3. Տեղւոյ or տեղւոջ or 'ի տեղի, to the place.
4. զՏեղի, the place.
5. 'ի Տեղւոյ or 'ի տեղւոջէ, from the place.
6. Տեղեաւ, with or by the place.

PLURAL

1. Տեղիբ, the places.
2. Տեղեաց, of the places.
3. Տեղեաց or 'ի տեղիս, to the places.
4. զՏեղիս, the places.

5. 'ի Տեղեաց, from the places.
6. Տեղեաւք or տեղեօք, with or by the places.

EIGHTH DECLENSION

SINGULAR

1. Բեռն, the burden.
2. Բեռին, of the burden.
3. Բեռին or 'ի բեռն, to the burden.
4. զԲեռն, the burden.
5. 'ի Բեռանէ, from the burden.
6. Բեռամբ, with or by the burden.

PLURAL

1. Բեռինք, the burdens.
2. Բեռանց, of the burdens.
3. Բեռանց or 'ի բեռինս, to the burdens.
4. զԲեռինս, the burdens.
5. 'ի Բեռանց, from the burdens.
6. Բեռամբք, with or by the burdens.

NINTH DECLENSION

SINGULAR

1. Կին, the woman or the wife.
2. Կնոջ, of the woman.
3. Կնոջ or 'ի կին, to the woman.
4. զԿին, the woman.
5. 'ի Կնոջէ, from the woman.
6. Կնաւ or կանամբ, with or by the woman.

PLURAL

1. Կանայք, the women or the wives.
2. Կանանց, of the women.
3. Կանանց or առ կանայս, to the women.
4. զԿանայս, the women.
5. 'ի Կանանց, from the women.
6. Կանամբք, with or by the women.

The following are declined in this manner.

SINGULAR

1. Գիւղ or գէօղ, the village.
2. Գեղջ, of the village.
3. Գեղջ or 'ի գիւղ, to the village.
4. զԳիւղ, the village.
5. 'ի Գեղջէ, from the village.
6. Գիւղիւ, with or by the village.

PLURAL

1. Գիւղք, the villages.
2. Գիւղից, of the villages.
3. Գիւղից or 'ի գիւղս, to the villages.
4. զԳիւղս, the villages.
5. 'ի Գիւղից, from the villages.
6. Գիւղիւք or գիւղօք, with or by the villages.

SINGULAR

1. Տէր, the Lord, the Master.
2. Տէառն, of the lord.
3. Տէառն or ցաւէր, to the lord.

4. զՏէր, the lord.
5. 'ի Տեառնէ or 'ի Տեռնէ, from the lord.
6. Տերամբ, with or by the lord.

PLURAL

1. Տեառք, the Lords, the Masters.
2. Տեարց or տերանց, of the lords.
3. Տեարց, տերանց or ցտեարս, to the lords.
4. զՏեարս, the lords.
5. 'ի Տեարց or 'ի տերանց, from the lords.
6. Տերամբք, with or by the lords.

SINGULAR

1. Աւր or օր, the day.
2. Աւուր, of the day.
3. Աւուր or յաւր or յօր, to the day.
4. զԱւր or զօր, the day.
5. յԱւրէ or յօրէ, from the day.
6. Աւուրք, with or by the day.

PLURAL

1. Աւուրք, the days.
2. Աւուրց, of the days.
3. Աւուրց or յաւուրս, to the days.
4. զԱւուրս, the days.
5. յԱւուրց, from the days.
6. Աւուրքք, with or by the days.

SINGULAR

1. Հայր, the father.
2. Հաւր or Հօր, of the father.

3. Հաւր, հօր or ցհայր, to the father.
4. զհայր, the father.
5. 'ի Հաւրէ or 'ի հօրէ, from the father.
6. Հարբ, with or by the father.

PLURAL

1. Հարբ, the fathers.
2. Հարց or հարանց, of the fathers.
3. Հարց, հարանց or ցհարս, to the fathers.
4. զհարս, the fathers.
5. 'ի Հարց or 'ի հարանց, from the fathers.
6. Հարբբ, with or by the fathers.

TENTH DECLENSION

SINGULAR

1. Տիգրան, Tigranes.
2. Տիգրանայ, of Tigranes.
3. Տիգրանայ or 'ի Տիգրան, to Tigranes.
4. զՏիգրան, Tigranes.
5. 'ի Տիգրանայ, from Tigranes.
6. Տիգրանաւ, with or by Tigranes.

SINGULAR

1. Հելլենէ, Helena.
2. Հելլենէայ, of Helena.
3. Հելլենէայ or աւ Հելլենէ, to Helena.
4. զՀելլենէ, Helena.
5. 'ի Հելլենէայ, from Helena.
6. Հելլենէաւ, with or by Helena.

ADJECTIVE

An adjective is a word added to a Substantive to express its quality.

Adjectives in the Armenian language admit besides the number or case the degrees of comparison.

The Comparatives are formed in three modes; 1. with the particle *դոյն*, as *բարի*, good, *բարեգոյն*, better. *չար*, bad, *չարագոյն*, worse. *բազում*, much, many, *բազմագոյն*, more. 2. with the prepositions *քան*, *ևս*, *առաւել*, as, *մեծ*, great, *մեծ քան*, *մեծ ևս*, *առաւել մեծ*, greater. 3. with different cases of the substantive, as, *մեծն մարգարէից*, greater than all prophets. *մեծն ՚ի մարգարէս*, greater amongst the prophets.

The Superlatives are also formed in three manners: 1. with the particles *ամեն* or *ամեն*, *դէր*, *մեծ*, *երէն* or *էն* put before them, as, *ամենաբարի*, best. *ամենիմաստուն*, wisest, *գերամաքուր*, most clean. *մեծաւայելուչ*, most convenient. *եռամեծ*, greatest. 2. by adding to them some adverbs, as, *ևս մեծագոյն* or *մեծագոյն ևս*, greatest. *յոյժ վատ թարագոյն*, *անհնարին չար*, worst. *ամենեկին գեղեցիկ*, most handsome. *երիցս եղկելի*, most miserable. 3. by redoubling the positives, as, *մեծամեծ*, greatest. *չարաչար* or *չար առաւել քան զչար*, worst.

MIDDLE NOUNS

Those nouns are named *middle* or *mixed*, which are neither Substantives nor Pronouns, and are classed generally in English among the Adjectives.

They are of five kinds: Numeral, Partitive, General, Interrogative, and Relative.

THE NOUNS NUMERAL

The nouns numeral are of five kinds: Absolute, Cardinal, Separative, Distributive, and Replicative.

ABSOLUTE

Մի or մէն, մեկ, *one*.

Երկու, *two*.

Երեք, or եռ, երր, *three*.

Չորք or չորս, *four*.

Հինգ, *five*.

Վեց, *six*.

Եւթն or եօթն, *seven*.

Ութ, *eight*.

Ինն, *nine*.

Տասն, *ten*.

Մետասան, *eleven*.

Երկուտասան, *twelve*.

Երեքտասան, *thirteen*.

Չորեքտասան, *fourteen*.

Հնգետասան, *fifteen*.

Վեշտասան, *sixteen*.

Եւթնւտասն or Եւթնուտասն, seventeen.

Ութւտասն or ութուտասն, eighteen.

Իննւտասն or իննուտասն, nineteen.

Քսան, twenty.

Քսան և մի, twenty one.

Երեսուն, thirty.

Երեսուն և երկու, thirty two.

Քառասուն, forty.

Քառասուն և երեք, forty three.

Յիսուն, fifty.

Յիսուն և չորք, fifty four.

Վաթսուն, sixty.

Եւթանասուն, seventy.

Ութսուն, eighty.

Իննսուն, ninety.

Իննսուն և ինն, ninety nine.

Հարիւր, hundred.

Երկերիւր, two hundred.

Երեքհարիւր, three hundred.

Չորեքհարիւր, four hundred.

Հինգհարիւր, five hundred.

Վեցհարիւր, six hundred.

Եւթնհարիւր, seven hundred.

Ութհարիւր, eight hundred.

Իննհարիւր, nine hundred.

Հազար, thousand.

Բեւր or բիւր, ten thousand.

CARDINAL

Աւաջին or առաջնորդ, առաջնորդ, նախ-
կին, նախնի, first.

Երկրորդ, second.

Երրորդ or երիւր, *third.*
 Չորրորդ or չորիւր, քառորդ, *fourth.*
 Հինգերորդ, *fifth.*
 Վեցերորդ, *sixth.*
 Եւթներորդ, *seventh.*
 Ութերորդ, *eighth.*
 Իններորդ, *ninth.*
 Տասներորդ, *tenth.*
 Քսաներորդ, *twentieth.*
 Երեսներորդ, *thirtieth.*
 Քառասներորդ, *fortieth.*
 Յիսներորդ, *fiftieth.*
 Վաթսներորդ, *sixtieth.*
 Եւթանասներորդ, *seventieth.*
 Ութաներորդ, *eightieth.*
 Իննաներորդ, *ninetieth.*
 Հարիւրերորդ, or հարիւրորդ, *hundredth.*
 Երկերիւրերորդ, *two hundredth.*
 Հազարերորդ, *thousandth.*

SEPARATIVE

Միակ, *one, sole, only.*
 Երկեակ or երկակ, *two only, two.*
 Երրեակ, *three only, three.*
 Չորեակ or քառեակ, *four only, four.*
 Հնգեակ, *five only, five.*
 Տասնեակ, *ten only, ten.*
 Եւթանասնեակ, *seventy only, seventy.*
 Հարիւրեակ, *hundred only, hundred.*

DISTRIBUTIVE

Երկոքեան or երկոքին, both, the two.

Երեքեան or երեքին, the three.

Չորեքեան or չորեքին, the four.

Եւթանքեան or եւթանքին, the seven.

Երկոտասանքեան or երկոտասանքին, the twelve.

Երկաքանչիւր, both, one and the other.

REPLICATIVE

Երկպատիկ or կրկին, double, two.

Երեքպատիկ, եռապատիկ or երեքկին, triple, treble, threefold.

Չորեքպատիկ, քառապատիկ or չորեքկին, fourfold.

Հնգապատիկ, quintuple, fivefold.

Եւթնապատիկ, sevenfold.

Տասնապատիկ, tenfold.

Հարիւրապատիկ, hundredfold.

Հազարապատիկ, thousandfold.

THE NOUNS PARTITIVE

Ոմն, ոք, իք, some, somebody, one, any, whosoever.

Իմն, ինչ, a, one, some, certain, single, any.

Միմեանց or իրերաց, of one, of the other.

Իւրաքանչիւր or անցնիւր, each, every, any.

Մեւս or միւս, other, another.

Այլ ոք, այլ ոմն, another.

Այլ իմն, այլ ինչ, another, different.

Ահա ոմն, *another.*

Իւրաքանչիւր ոք, *every one.*

Իւրաքանչիւր ինչ, *every or any thing.*

Մի մի, *every, any.*

Քանի ինչ or քանի մի, *some, not many.*

THE NOUNS GENERAL

Ամենայն or ամէն, *all, every, any.*

Ամենեքեան or ամենեքին, *all, every one.*

Բոլոր, *all, whole, entire, total.*

Բոլորեքեան or բոլորեքին, *all, every one.*

Համայն, Համակ, Համօրէն, Ընաւ, ողջոյն,
all, whole, entire, total, complete.

Ամենայն ոք, *every one.*

Ամենայն ինչ, *every or any thing.*

Որ ոք, *whoever, whosoever.*

Որ ինչ, *whatsoever.*

Ոչ ոք, *none, not one, not any, nobody.*

Ոչ ինչ or ոչ մի ինչ, *nothing, not any thing.*

THE NOUNS INTERROGATIVE

Ո՞ր or ո՞վ, *who? which person?*

Ո՞ր, *who? which?*

Ի՞նչ, *what? which?*

Քանի՞, *how much? how many?*

Ո՞վ ոք, ո՞ ոք, ո՞ր ոք, *whoever? who?*

Ո՞ր իմն, զի՞նչ ինչ, *whatever? what?*

Ո՞րպիսի, զի՞նչպիսի, *what? which?*

Ո՞րքան, ո՞րչափ, *how much? how many?*

THE NOUNS RELATIVE

Այսպիսի, սոյնպիսի, *such, like, same, similar, as, so.*

Այդպիսի, դոյնպիսի, *so, as, like, similar.*

Այնպիսի, նոյնպիսի, *so, as, as that, like that.*

Այսքան, սոյնքան, *so much, as many.*

Այսչափ, սոյնչափ, *so much, as many.*

Այդքան, դոյնքան, *so many, so much.*

Այդչափ, դոյնչափ, *so many, so much.*

Այնքան, նոյնքան, *so many, so much.*

Այնչափ, նոյնչափ, *so many, so much, so much as.*

All these middle nouns are declined under one of the ten declensions of nouns substantive, except *ոմն* and *դք*, which are differently declined in the singular, but similarly in the plural number, as

SINGULAR

1. *Ոմն*, one, some. *Ոք*, one, any person.

2. *Ուրումն*, of one. *Ուրուք*, of any.

3. *Ումեմն*, to one. *Ումեք*, to any.

4. *Դոմն*, one. *Դոք*, any.

5. *յՈւմեմնէ*, from one. *յՈւմեքէ*, from any.

6. *Ոմամբ*, with or by one. *Ոմամբ*, with or by any.

1. Ոմանք, some.
2. Ոմանց, of some.
3. Ոմանց or Երկուսն, Երեքսն, to some.
4. ՂՈմանս, some.
5. Երկուսն, from some.
6. Ոմամբ, with or by some.

PRONOUN

Pronouns stand in place of nouns and, like them, have case, number, and particularly the first, second and third persons, as, *Ես, I. դու, thou. նա, he.*

In Armenian they have no genders.

There are four kinds of pronouns: Substantive or Personal, as, *Ես, I. դու, thou. ինքն, he, himself. իւր, own, himself.* Definitive, as, *սա, this (person or thing). զա, that (person or thing). նա, that, he, she, it.* Possessive, as, *իմ or իմոյին, my, mine. մեր or մերոյին, our, our's. քոյ or քոյին, thy, thine. ձեր or ձերոյին, your, your's. իւր or իւրացին, his, hers, its. իւրեանց, their, their's.* And Relative, as, *որ, who, which, that, what.*

The three letters *ս, զ, ն*, are called Articles-distinctive-of-the-persons; and joined to the terminations of words and verbs, shew their persons or order, and are used as pronouns personal, possessive, and definitive, as, *մարդս, I who am a man, or my man, or this*

*man. ልወጥጥ, thou who art a man, or thy man,
or that man. ልወጥኑ, he who is a man, or his
man or that man.*

DECLENSIONS OF THE PERSONAL PRONOUNS

1. Person.

SINGULAR

1. ኩ, I.
2. ኩሥ, of me, mine or my.
3. ኩኔጃ, ገኩህ, ሠራ ኩህ, to me.
4. ገኩህ, me.
5. ገኩኔኔ, from me.
6. ኩኔረ, with or by me.

PLURAL

1. ሆኒያ, we.
2. ሆኒያ, of us, our or our's.
3. ሆኒሂ, ገሆኒሂ, ሠራ ሆኒሂ, to us.
4. ገሆኒሂ, us.
5. ገሆኒኒያ, from us.
6. ሆኒሂያ, or ሆኒኦያ, with or by us.

2. Person.

SINGULAR

1. ብሥረ, thou.
2. ብሥረ, of thee, thine or thy.
3. ብሥረ, ሠራ ብሥረ, ገብሥረ, to thee.
4. ገብሥረ, thee.
5. ገብሥኒ, from thee.
6. ብሥረ, with or by thee.

PLURAL

1. Դուք *ye or you.*
2. Ձեր, *of you, your or your's.*
3. Ձեզ, *ցձեզ, առ ձեզ, to you.*
4. դՁեզ, *you.*
5. 'ի Ձէնջ, *from you.*
6. Ձեւք *or* ձեզք, *with or by you.*

3. *Person.*

SINGULAR

1. Ինքն, *he or himself.*
2. Ինքեան, *of him or his.*
3. Ինքեան, *or* առ ինքն, *to him.*
4. դիքն, *him.*
5. յԻնքենէ, *from him.*
6. Ինքեամբ, *with or by him.*

PLURAL

1. Ինքեանք, *they or themselves.*
2. Ինքեանց, *of them, their or their's.*
3. Ինքեանց, *or* առ ինքեանս, *to them.*
4. դիքեանս, *them.*
5. յԻնքեանց, *from them.*
6. Ինքեամբք, *with or by them.*

Ինքն alone signifies *he, she*, but accompanied by another pronoun signifies *self*, as, ես ինքն, *myself.* դու ինքն, *thyself.* նա ինքն, *himself.*

SINGULAR

- 1.
2. *իւր* or *իւրեան*, his.
3. *իւր*, *իւրեան* or *առ իւր*, to him, to himself.
- 4.
5. *յիւրմէ*, from him, from himself.
6. *իւրեւ*, *իւրեաւ* or *իւրեամբ*, with or by him or himself.

PLURAL

- 1.
2. *իւրեանց*, their, their's.
3. *իւրեանց*, to them or to themselves.
- 4.
5. *յիւրեանց*, from them, from themselves.
6. *իւրեամբք*, with or by them or themselves.

Declension of Definitive Pronouns Personal.

1. Person.

SINGULAR

1. *Սա*, this (person).
2. *Սորա*, of this.
3. *Սմա* or *առ սա*, to this.
4. *չՍա*, this.
5. *ի Սմանէ*, from this.
6. *Սովաւ*, with or by this.

PLURAL

1. Սոքա, these (persons).
2. Սոցա, of these.
3. Սոցա or առ սոսա, to these.
4. զՍոսա, these.
5. 'ի Սոցանէ, from these.
6. Սոքաւք or սոքօք, by or with these.

2. Person.

SINGULAR

1. Դա, that (person).
2. Դորա, of that.
3. Դմա or ցդա, to that.
4. զԴա, that.
5. 'ի Դմանէ, from that.
6. Դովաւ, by or with that.

PLURAL

1. Դոքա, those (persons).
2. Դոցա, of those.
3. Դոցա or առ դոսա, to those.
4. զԴոսա, those.
5. 'ի Դոցանէ, from those.
6. Դոքաւք, or դոքօք, by or with those.

3. Person.

SINGULAR

1. Նա, that (person) he, she.
2. Նորա, of that.

3. Նմա, or ցնա, առ նա, to that.
4. զնա, that.
5. 'ի Նմանէ, from that.
6. Նովաւ, by or with that.

PLURAL

1. Նոքա, those.
2. Նոցա, of those.
3. Նոցա or առ նոսա, ցնոսա, to those.
4. զնոսա, those.
5. 'ի Նոցանէ, from those.
6. Նոքաւք or նոքօք, by or with those.

Declensions of Definitive Pronouns Adjective.

1. Person.

SINGULAR

1. Այս, this (person or thing).
2. Այսր or այսորիկ, of this.
3. Այսմ, այսմիկ or առ այս, to this.
4. զԱյս, this.
5. յԱյսմանէ, from this.
6. Այսու or այսուիկ, by or with this.

PLURAL

1. Այսք or այսոքիկ, these.
2. Այսց or այսոցիկ, of these.
3. Այսց, այսոցիկ or առ այսոսիկ, to these.
4. զԱյսոսիկ, these.
5. յԱյսց or յայսցանէ, from these.
6. Այսոքիւք or այսոքիմք, by or with these.

2. *Person.*

SINGULAR

1. Այդ, that (person or thing).
2. Այդք or այդորիկ, of that.
3. Այդմ, այդմիկ or առ այդ, to that.
4. զԱյդ, that.
5. յԱյդանէ, from that.
6. Այդու or այդուիկ, by or with that.

PLURAL

1. Այդք or այդորիկ, those.
2. Այդց or այդոցիկ, of those.
3. Այդց, այդոցիկ or առ այդոսիկ, to those.
4. զԱյդոսիկ, those.
5. յԱյդց or յայդցանէ, from those.
6. Այդորիւք or այդորիմք, by or with those.

3. *Person.*

SINGULAR

1. Այն, that (person or thing).
2. Այնք or այնորիկ, of that.
3. Այնմ, այնմիկ or առ այն, to that.
4. զԱյն, that.
5. յԱյնմանէ, from that.
6. Այնու or այնուիկ, by or with that.

PLURAL

1. Այնք or այնորիկ, those.
2. Այնց or այնոցիկ, of those.

3. Այնց, այնոցիկ or առ այնոսիկ, յայնս, to those.
4. զԱյնոսիկ or զայնս, those.
5. յԱյնց or յայնցանէ, from those.
6. Այնոքիւք or այնոքիմք, by or with those.

Other Definitive Pronouns Adjective.

1. Person.

SINGULAR

1. Սոյն, this same (person or thing).
2. Սորին or սորուն, of this same.
3. Սմին or առ սոյն, to this same.
4. զՍոյն, this same.
5. (ի Սոյն or 'ի սմին) from this same.
6. Սովին or սովիմք, by or with this same.

PLURAL

1. Սոյնք or սոքին, these same.
2. Սոցին, սոցուն or սոցունց, of these same.
3. Սոցին or առ սոսին, առ սոյնս, to these same.
4. զՍոյնս, զսոսին, these same.
5. 'ի Սոցունց, from these same.
6. Սովիմք, սոքիմք, or սոքումք, by or with these same.

2. *Person.*

SINGULAR

1. Դոյն, that same (person or thing).
2. Դորին or դորուն, of that same.
3. Դմին or առ դոյն, to that same.
4. զԴոյն, that same.
5. (ի Դոյն or 'ի դմին) from that same.
6. Դովին or դովիմբ, by or with that same.

PLURAL

1. Դոյնք, or դոքին, those same.
2. Դոցին, դոցուն or դոցունց, of those same.
3. Դոցին or առ դոսին, առ դոյնս, to those same.
4. զԴոյնս or զդոսին, those same.
5. 'ի Դոցունց, from those same.
6. Դովիմբք, դոքիմբք or դոքումբք, by or with those same.

3. *Person.*

SINGULAR

1. Նոյն, that same (person or thing).
2. Նորին or նորուն, of that same.
3. Նմին or առ նոյն, to that same.
4. զՆոյն, that same.
5. (ի Նոյն or 'ի նմին) from that same.
6. Նովին or նովիմբ, by or with that same.

PLURAL

1. *Նոյնք* or *նոքին*, those same.
2. *Նոցին*, *նոցուն* or *նոցունց*, of those same.
3. *Նոցին* or *առ նոսին*, *առ նոյնս*, to those same.
4. *զՆոյնս*, or *զնոսին*, those same.
5. *ի Նոցունց*, from those same.
6. *Նովկամբք*, *նոքիմբք* or *նոքումբք*, by or with those same.

The Definitive pronouns are accompanied sometimes with the pronoun *ինքն*, *self*, as, *սա ինքն*, *this self-same*. *դա ինքն*, *that self-same* or *himself*. *նա ինքն*, *that self-same* or *himself*. *այս ինքն*, *this same*. *նոյն ինքն*, *same, that same*.

Or they are joined together, as, *սոյն սա*, *this same*. *դոյն դա*, *դոյն այդ*, *that same, the same himself*.

Declensions of Pronouns Possessive.

The Possessive pronouns are formed of personal and definitive pronouns; the second case of these forms the first case of the possessive.

1. *Person.*

SINGULAR

1. *Իմ*, my (mine).
2. *Իմոյ*, of my.

3. *hānāf*, or *an hāf*, to my.
4. *qhāf*, my.
5. *hānāf* or *hānāy*, from my.
6. *hānāl*, by or with my.

PLURAL

1. *hāfē*, my.
2. *hānāg*, of my.
3. *hānāg*, *an hānā*, to my.
4. *qhānā*, my.
5. *hānāg*, from my.
6. *hānālē*, by or with my.

SINGULAR

1. *Ukēp*, our.
2. *Ukēpōy*, of our, our's.
3. *Ukēpōnāf*, to our.
4. *qhUkēp*, our.
5. *'h Ukēpāf* or *'h ākēpōy*, from our.
6. *Ukēpōāl*, by or with our.

PLURAL

1. *Ukēpē*, our.
2. *Ukēpōng*, of our.
3. *Ukēpōng*, to our.
4. *qhUkēpā*, our.
5. *'h Ukēpōng*, from our.
6. *Ukēpōālē*, by or with our.

2. *Person.*

SINGULAR

1. *Թո*, thy (thine).
2. *Թոյ*, of thy.
3. *Թոյ*, or *քու՛մ*, to thy.
4. *զԹո*, thy.
5. *ի Թումէ* or *ի քոյ*, from thy.
6. *Թով*, by or with thy.

PLURAL

1. *Թոք*, thy.
2. *Թոց*, of thy.
3. *Թոց* or *ի քոյս*, to thy.
4. *զԹոյս*, thy.
5. *ի Թոց*, from thy.
6. *Թովք*, by or with thy.

SINGULAR

1. *Ձեր*, your.
2. *Ձերոյ*, of your, your's.
3. *Ձերում*, to your.
4. *զՁեր*, your.
5. *ի Ձերմէ* or *ի ձերոյ*, from your.
6. *Ձերով*, by or with your.

PLURAL

1. *Ձերք*, your.
2. *Ձերոց*, of your.
3. *Ձերոց*, to your.
4. *զՁերս*, your.

5. *Ի Ձերոց*, from your.
 6. *Ձերով*, by or with your.

3. Person.

SINGULAR

1. *Իւր*, his or her.
 2. *Իւրոյ*, of his.
 3. *Իւրում*, to his.
 4. *զիւր*, his.
 5. *յիւրմէ* or *յիւրոյ*, from his.
 6. *Իւրով*, by or with his.

PLURAL

1. *Իւրք*, his.
 2. *Իւրոց*, of his.
 3. *Իւրոց*, to his.
 4. *զիւրս*, his.
 5. *յիւրոց*, from his.
 6. *Իւրովք*, by or with his.

From the genitives of these are formed other possessives with a particle *ի*; they have the same signification, but are declined with prepositions, and are these: *իմոյին*, my, mine. *քոյին*, thy, thine. *մերոյին*, our. *ձերոյին*, your. *իւրոյին*, his or her own.

The same possessives are formed also in this manner: *իմացին*, my, mine. *մերացին*, our. *ձերացին*, your. *իւրացին*, his. *իւրեանցային*, their: and these are declined.

*Declensions of possessives derived from
the Definitives.*

1. Person.

SINGULAR

1. Սորա, his or her.
2. Սորայոյ, of his.
3. Սորայում, to his.
- 4.
- 5.
6. Սորայով, by or with his.

PLURAL

1. Սորայք, his or her.
2. Սորայց or սորայոց, of his.
3. Սորայց, or սորայոց, to his.
4. ԶՍորայս, his.
5. Ի Սորայոց, from his.
6. Սորայովք, by or with his.

SINGULAR

1. Սոցա, their.
2. Սոցայոյ, of their.
3. Սոցայում, to their.
- 4.
- 5.
6. Սոցայով, by or with their.

PLURAL

1. Սոցայք, their.
2. Սոցայց or սոցայոց, of their.

3. Սոցայց or սոցայոց, to their.
4. զՍոցայս, their.
5. 'ի Սոցայոց, from their.
6. Սոցայովք, by or with their.

2. Person.

SINGULAR

1. Դորայ, his or her.
2. Դորայոյ, of his.
3. Դորայում, to his.
- 4.
- 5.
6. Դորայով, by or with his.

PLURAL

1. Դորայք, his or her.
2. Դորայց or դորայոց, of his.
3. Դորայց, դորայոց or 'ի դորայս, to his.
4. զԴորայս, his.
5. 'ի Դորայոց, from his.
6. Դորայովք, by or with his.

SINGULAR

1. Դոցա, their.
2. Դոցայոյ, of their.
3. Դոցայում, to their.
- 4.
- 5.
6. Դոցայով, by or with their.

PLURAL

1. Դոցայք, their.
2. Դոցայց or դոցայոց, of their.
3. Դոցայոց or ի դոցայս, to their.
4. զԴոցայս, their.
5. ի Դոցայոց, from their.
6. Դոցայովք, by or with their.

3. Person.

SINGULAR

1. Նորա, his or her.
2. Նորայոյ, of his.
3. Նորայում, to his.
- 4.
- 5.
6. Նորայով, by or with his.

PLURAL

1. Նորայք, his or her.
2. Նորայց or նորայոց, of his.
3. Նորայց, նորայոց or ի նորայս, to his.
4. զՆորայս, his.
5. ի Նորայոց, from his.
6. Նորայովք, by or with his.

SINGULAR

1. Նոցա, their.
2. Նոցայոյ, of their.
3. Նոցայում, to their.
- 4.
- 5.
6. Նոցայով, by or with their.

PLURAL

1. *Նոցայք*, their.
2. *Նոցայց* or *Նոցայոց*, of their.
3. *Նոցայոց* or *ի նոցայս*, to their.
4. *զՆոցայս*, their.
5. *ի նոցայոց*, from their.
6. *Նոցայովք*, by or with their.

Declension of the Pronoun Relative.

SINGULAR

1. *Որ* or *ս*, who, which, what, that.
2. *Որոյ*, whose, of which.
3. *Որովմ* or *առ որ*, to whom, to which.
4. *զՈր*, whom.
5. *յՈրմէ* or *յորոյ*, from whom, from which.
6. *Որով*, with or by whom or which.

PLURAL

1. *Որք*, who, which, what, that.
2. *Որոց*, whose, of which.
3. *Որոց* or *առ որս*, to which.
4. *զՈրս*, which.
5. *յՈրոց*, from which.
6. *Որովք*, by or with which.

V E R B

The verb signifies to be, to do, or to suffer with tense, number and person.

Five properties belong to the verb. Kind,

Tense or Time, Number, Person and Conjugation.

KIND

There are four kinds of verbs: Substantive, Active, Passive, and Neutral.

The first denotes existence, as, *եմ, I am.* *գում, I do exist.* The second action, as, *առնեմ, I do, I make.* The third sufferance, as, *առնիմ, I am done or made.* The fourth the action subsisting in itself, as, *աշխատիմ, I labour.* *գնամ, I go.*

There is also another kind called Common, which signifies the action as well as the sufferance, as, *դատիմ, I judge, and I am judged.*

TENSE

There are three tenses of the verb: the Present, as, *գրեմ, I write.* Past, as, *գրեցի, I wrote:* and Future, as, *գրեցից, I shall write.*

The past is either Imperfect, as, *գրեի, I was writing,* or Perfect, as, *գրեցի, I wrote.*

The ancient grammarians add two other perfect tenses: the Preter-perfect, as, *գրեալ եմ, I have written,* and the Preter-plu-perfect, as, *գրեալ էի, I had written:* but these tenses do not necessarily belong to the Armenian language.

NUMBER

The verb has two numbers: Singular, as, *ḡḡḡḡḡ*, *I write*, and Plural, as, *ḡḡḡḡḡḡ*, *we write*.

PERSON

The persons are three: First, as, *ḡḡḡḡḡ*, *I write*. Second, as, *ḡḡḡḡḡ*, *thou writest*. and Third, as, *ḡḡḡ*, *he writes*.

CONJUGATION

The variation of a verb in its tenses, numbers, and persons is called conjugation.

Conjugation is either Regular or Irregular.

Regular conjugation changes regularly in the termination of the verb without any omission.

The irregular conjugation wants some tense or mood, and is called *Defective*; or in some tense or mood deviates from the rule, and is called *Devious*; or wants the first and second person, and is called *Impersonal*.

MOODS OF THE VERB

The manner of signifying some action is called the Mood. There are four in the regular verbs: Indicative, Imperative, Subjunctive and Infinitive.

When the verb indicates some action, affirming it simply, it is called the indicative,

as, *գրեմ, I write. գրեցի, I wrote. գրեցից, I shall write.*

When it commands or prohibits, it is called imperative, as, *գրեա՛, write thou or do thou write. Մի գրեր, do thou write not.*

When it expresses a suspended action, or dependent upon another verb to complete the sense, it is called subjunctive, as, *եթէ գրեցեմ, if I write.*

When one action is denoted without tense, number or person, the mood is called infinitive, as, *գրել, to write.*

The indicative has three tenses, with persons and numbers. The imperative has two tenses: present, and future; it has two numbers, but in the singular has no first person, because he who speaks does not command himself. However in the plural there is a first person, because other persons are addressed and commanded.

The subjunctive has the numbers, and persons perfect: but in the tenses has only the present, and the future, because the Armenian language has not properly the past tense of subjunctive.

The infinitive has neither tense, number, nor person: whence it is used as a noun, and declined in the singular, and is then called the Gerund.

Example.

SINGULAR

1. Գրեւ, to write.
2. Գրելոյ, of writing.
3. Գրելոյ or 'ի գրել, to writing.
4. գրել, the writing.
5. 'ի Գրելոյ, from writing.
6. Գրելով, with or by writing, writing.

The Conjugations of the verbs are four, and are distinguished by the last vowels of their indicatives, which are, է, ւ, ւ, է.

The indicative of the first conjugation ends with the vowel է, as, շարժեմ, I move; of the second with ւ, as, լուսնւմ, I wash; of the third with ւ, as, հեղւմ, I pour out; of the fourth with է, as, ուսանեմ, I learn.

Every conjugation although different in its moods, tenses, numbers and persons, preserves the first syllable of it's indicative, excepting such verbs as are Devious.

Every person and tense of the verb ending in * or ՚, is plural. * is the sign of the first and second person, and ՚ of the third; provided only that ՚ be not the article distinctive of the person, because it then would be singular.

Every verb which terminates in Տ, is in the first person; in ւ, is in the second person; verbs ending in է or յ, are in the first

or second person; verbs ending in է, ան, ան, ան, or ան, in the third person; and those terminating in ը, are in the second and third person.

In every conjugation the future of the indicative is formed by adding the letter յ to the perfect, as, շարժեցի, I moved, շարժեցից, I shall move. լուացի, I washed, լուացից, I shall wash. հեղեցի, I poured out, հեղեցից, I shall pour out. ուսայ, I learned, ուսայց, I shall learn.

PARTICIPLE

The participle is formed by adding to the termination of the verb the particles ոչ or օչ (sign of the present), եւ (sign of the past) լի or լի (sign of the future).

As a verb it has tense, and as a noun, cases and numbers.

Example.

P R E S E N T

Singular.

1. Գրող or գրող, he who writes, or is writing.
2. Գրողի, of him who writes.
3. Գրողի or առ գրողն, to him who writes.
4. զԳրող, him who writes.

5. 'ի Գրողէ, from him who writes.
6. Գրողաւ, by or with him who writes.

Plural.

1. Գրողք, those who write, or who are writing.
2. Գրողաց, of those who write.
3. Գրողաց or աւ գրողս, to those who write.
4. զԳրողս, those who write.
5. 'ի Գրողաց, from those who write.
6. Գրողաւք or գրողօք, by or with those who write.

P A S T

Singular.

1. Գրեալ, written or wrote.
2. Գրելոյ, of written.
3. Գրելոյ or աւ գրեալն, to written.
4. զԳրեալն, written.
5. 'ի Գրելոյ, from written.
6. Գրելով, by or with written.

Plural.

1. Գրեալք, written or wrote.
  2. Գրելոց, of written.
  3. Գրելոց or աւ գրեալս, to written.
  4. զԳրեալս, written.
  5. 'ի Գրելոց, from written.
  6. Գրելովք, by or with written.
-

FUTURE

The future ending in *ᐅᑦ*, is declined only with prepositions, as,

Singular.

1. *ᑭᐅᐅᑦ*, to be written.
3. *'ᐅ ᑭᐅᐅᑦ*, to that to be written.
4. *ᑭᑭᐅᐅᑦ*, to be written.

Plural.

1. *ᑭᐅᐅᑦᑭ*, to be written.
3. *'ᐅ ᑭᐅᐅᑦᑭ*, to that to be written.
4. *ᑭᑭᐅᐅᑦᑭ*, to be written.

The future terminated in *ᐅ*, is declined thus,

Singular.

1. *ᑭᐅᐅ*, to be written.
2. *ᑭᐅᐅᑦ*, of that to be written.
3. *ᑭᐅᐅᑦ* or *ᐱᐅ ᑭᐅᐅ*, to that to be written.
4. *ᑭᑭᐅᐅ*, to be written.
5. *'ᐅ ᑭᐅᐅᑦ*, from that to be written.
6. *ᑭᐅᐅᐅᐅ*, by or with that to be written.

Plural.

1. *ᑭᐅᐅᑦᑭ*, to be written.
2. *ᑭᐅᐅᐅᑦᑭ*, of that to be written.
3. *ᑭᐅᐅᐅᑦᑭ* or *'ᐅ ᑭᐅᐅᐅ*, to that to be written.
4. *ᑭᑭᐅᐅᐅ*, to be written.

5. 'ի Գրեւեաց, from that to be written.
 6. Գրեւեաւք or գրեւեօք, by or with that to be written.

Specimen of the four conjugations of the verbs regular with their moods, tenses, numbers and persons.

INDICATIVE

Present.

Sing. Pers.	Plur. Pers.
1. Շարժ-եմ-ես-է.	եմք-էք-են.
2. Լուան-ամ-աս-այ.	ամք-այք-ան.
3. Հեղ-ում-ուս-ու.	ումք-ոյք-ուն.
4. Ուսան-իմ-իս-ի.	իմք-իք-ին.

Imperfect.

1. Շարժ-էի-էիր-էր.	էաք-էիք-էին.
2. Լուան-այի-այիր-այր.	այաք-այիք-ային.
3. Հեղ-ուի-ուիր-ոյր.	ուաք-ուիք-ուն.
4. Ուսան-էի-էիր-էր.	էաք-էիք-էին.

Perfect.

1. Շարժ-եցի-եցեր-եսց.	եցաք-եցիք-եցին.
2. Լուա-ցի-ցեր-լուաց.	ցաք-ցիք-ցին.
3. Հեղ-ի-եր-հեղ.	աք-իք-ին.
4. Ուս-այ-ար-աւ.	աք-այք-ան.

Future.

1. Շարժ-եցից-եսցես-եսցէ.	եսցուք-եսլիք-եսցեն.
2. Լուա-ցից-սցես-սցէ.	սցուք-սլիք-սցեն.
3. Հեղ-ից-ցես-ցէ.	ցուք-ջիք-ցեն.
4. Ուս-այց-ցիս-ցի.	ցուք-ջիք-ցին.

IMPERATIVE

Present.

1. Շարժեա՛, մի՛ շարժեր .	Շարժեցէ՛ք, մի՛ շարժէք .
Շարժեսցէ՛, մի՛ շարժեսցէ .	Շարժեսցեն՛, մի՛ շարժեսցեն .
2. Լուա՛, մի՛ լուանար .	Լուացէ՛ք, մի՛ լուանայք .
Լուասցէ՛, մի՛ լուասցէ .	Լուասցեն՛, մի՛ լուասցեն .
3. Հեղ՛, մի՛ հեղուր .	Հեղէ՛ք, մի՛ հեղուք .
Հեղցէ՛, մի՛ հեղցէ .	Հեղցեն՛, մի՛ հեղցեն .
4. Ուսի՛ր, մի՛ ուսանիր .	Ուսարու՛ք, մի՛ ուսանիք .
Ուսցի՛, մի՛ ուսցի .	Ուսցին՛, մի՛ ուսցին .

Future.

1. Շարժեսցի՛ր or շարժես .	Շարժեսցու՛ք, շարժեսցի՛ք ,
ցես, շարժեսցի՛ .	շարժեսցեն՛ .
2. Լուասցի՛ր or լուասցեն .	Լուասցու՛ք , լուասցի՛ք ,
լուասցի՛ .	լուասցեն՛ .
3. Հեղցի՛ր or հեղցես , հեղ-	Հեղցու՛ք , հեղցի՛ք , հեղ-
ցի՛ .	ցեն՛ .
4. Ուսցի՛ր or ուսանիցի՛ր ,	Ուսցու՛ք , ուսցի՛ր or ուսա-
ուսցի՛ .	նիցի՛ք , ուսցին՛ .

SUBJUNCTIVE

The present is formed like that of indicative.

Future.

1. Շարժ-իցեմ-իցես-իցէ .	իցեմք-իցեք-իցեն .
2. Լուան-այցեմ-այցես-այցէ .	այցեմք-այցեք-այցեն .
3. Հեղ-ուցում-ուցուս-ուցու .	ուցումք-ուցուք-ուցուն .
4. Ուսան-իցիմ-իցիս-իցի .	իցիմք-իցիք-իցին .

INFINITIVE

1. Շարժ-ել .
2. Լուան-ալ .
3. Հեղ-ուլ .
4. Ուսան-իլ or էլ .

PARTICIPLE

Present.

Շարժող or Շարժեցող. Լուացող. Հեղող. Ուսանող.

Past.

Շարժեալ. Լուացեալ. Հեղեալ. Ուսեալ.

Future.

Շարժեւոյ or Շարժելի. Լուանաւոյ or Լուանալի.
Հեղւոյ or Հեղի. Ուսանեւոյ or Ուսանելի:

CONJUGATION OF SUBSTANTIVE VERBS

Defective verb եմ, *I am.*

INDICATIVE

Present.

եմ, *I am.* ես, *thou art.* է, *he is.*
եմք, *we are.* էք, *ye are.* են, *they are.*

Imperfect.

էի, *I was.* էիր, *thou wast.* էր, *he was.*
էաք, *we were.* էիք, *ye were.* էին, *they were.*

IMPERATIVE

Ե՛ր, *be thou or do thou be.*
Ե՛ք, or Էր՜ուք, *be ye or do ye be.*

SUBJUNCTIVE

ኮይኑ, I be. ኮይኑ, thou be. ኮይኑ, he be.
ኮይኑ, we be. ኮይኑ, ye be. ኮይኑ, they be.

INFINITIVE

ኬ, to be.

PARTICIPLE

Past.

ኬኒ, been or having been.

Future.

ኬኒ, which is to be, or about to be.

Comparing this verb with the verb ከላ, to move, of the first conjugation, it is clearly seen, that its conjugation is the basis of the latter.

Defective verb ካለ, I am or I exist.

INDICATIVE

Present.

ካለ, I am. ካለ, thou art. ካለ, he is.
ካለ, we are. ካለ, ye are. ካለ, they are.

Imperfect.

ካላለ, thou wast. ካላለ, he was.
ካላለ, they were.

SUBJUNCTIVE

Future.

Գուցէ, he be, it may be, it would be.

Գուցեն, they be, they may be.

INFINITIVE

Գուլ, to be, to exist.

PARTICIPLE

Present.

Գոյող, being.

The deficiencies of this verb are supplied by the means of the other substantive verbs.

The word չէ is used sometimes as a substantive verb, as, չէք իմացը, *I have no husband*, or *I am without a husband*, or *I am not married*. ուսեալ չնաւ չէք, *he has never learned*.

Substantive verb Լաշանիմ, *I am made or done*.

INDICATIVE

Present.

Եղանիմ, *I am made*. Եղանիս, *thou art made*. Եղանի, *he is made*.

Եղանիմք, *we are made*. Եղանիք, *ye are made*. Եղանին, *they are made*.

Imperfect.

Եղանէի, I was made. Եղանէիր, thou wast made. Եղանէր, he was made.

Եղանէաք, we were made. Եղանէիք, ye were made. Եղանէին, they were made.

Perfect.

Եղէ or Եղայ, I have been. Եղեր, thou hast been. Եղև, he has been.

Եղաք, or Եղեաք, we have been. Եղէք, or Եղայք, ye have been. Եղեն, they have been.

Future.

Եղէց, I shall be. Եղիցիս, thou shalt be. Եղիցի, he shall be.

IMPERATIVE

Present.

Մի՛ Եղանիր, be thou not. Եղիցի՛, let him be. Եղերու՛ք, be ye. Մի՛ Եղանիք, be ye not. Եղիցին, let them be.

SUBJUNCTIVE

The present is formed like that of the Indicative.

Future.

Եղիցիմ or Եղանիցիմ, I shall be made. Եղիցիս, thou shalt be made. Եղիցի, he shall be made.

Եղեցիմք or Եղանեցիմք, we shall be made.
 Եղեցիք, ye shall be made. Եղեցին, they
 shall be made.

INFINITIVE

Եղանիլ, to be, to be made, to be done.

PARTICIPLE

Past.

Եղեալ, been, made, done, having been.

Future.

Եղանելոց or Եղանելի, which is to be.

Substantive verb | Էմ, I am, I am made.
 or done.

INDICATIVE

Present.

Էմ, I am. Էս, thou art. Էն, he is.
 Էմք, we are. Էք, ye are. Էն, they are.

Imperfect.

Էի, I was. Էիր, thou wast. Էր, he was.
 Էաք, we were. Էիք, ye were. Էն, they were.

Future.

Լիցիմ, I shall be. Լիցիս, thou shalt be. Լիցի,
he shall be.

Լիցուք, we shall be. Լիցիք or Լիջիք, ye shall
be. Լիցին, they shall be.

IMPERATIVE

Present.

Լի՛ր, be thou. Մի՛ Լինի՛ր, be thou not. Լիցի՛,
let him be.

Լի՛ք, or Լերու՛ք, be ye. Մի՛ Լինի՛ք, be ye not.
Լիցին՛, let them be.

Future.

Լիջի՛ր or Լինիջի՛ր or Լիցիս, be thou. Լիցի՛,
let him be.

Լիցու՛ք, let us be. Լիջի՛ք, or Լինիջի՛ք, be ye.
Լիցին՛, let them be.

SUBJUNCTIVE

Present is like that of the Indicative.

Future.

Լինիցիմ, I be or may be. Լինիցիս, thou be.
Լինիցի, he be.

Լինիցիմք, we be. Լինիցիք, ye be. Լինիցին,
they be.

INFINITIVE

Լինե՛լ, to be.

PARTICIPLE

Present.

Լինող, being.

Past.

Լեալ or լիեալ, been, having been.

Future.

Լինեցոյ or լինելի, which is to be.

FIRST CONJUGATION

Active Շարժել, *To move.*

INDICATIVE

Present.

Շարժեմ, I move. շարժես, thou movest.
շարժէ, he moves.

Շարժեմք, we move. շարժեք, ye move.
շարժեն, they move.

Imperfect.

Շարժելի, I moved or was moving. շարժելիք, thou movedst or wast moving. շարժէր, he moved or was moving.

Շարժեաք, we moved or were moving. շարժելիք, ye moved or were moving. շարժէին, they moved or were moving.

Perfect.

Շարժեցի, I moved. շարժեցեր, thou movedst. շարժեաց, he moved.

Շարժեցաք, we moved. շարժեցիք, ye moved. շարժեցին, they moved.

As we have remarked above, the Preter-perfect, and Preter-plu-perfect are not properly formed in the Armenian language, because when the necessity occurs, they are accustomed to join the participle to the other tenses of the verb substantive.

Future.

Շարժեցից, I shall move. շարժեսցես, thou shalt move. շարժեսցէ, he shall move.

Շարժեսցուք, we shall move. շարժեսցիք, ye shall move. շարժեսցեն, they shall move.

IMPERATIVE

Present.

Շարժեա՛, move thou. մի՛ շարժեր, move thou not. շարժեսցէ՛, let him move.

Շարժեցէ՛ք, move ye. մի՛ շարժէք, move ye not. շարժեսցէ՛ն, let them move.

The negative particle մի, *not*, is also placed with the third person of the present, and before all the persons of the future in every conjugation.

Future.

Շարժեցի՛ր or շարժեցե՛ս, move thou. շարժեցե՛ք, let him move.

Շարժեցո՛ւք, let us move. շարժեցի՛ք, move ye. շարժեցե՛ն, let them move.

SUBJUNCTIVE

The present is like that of the Indicative.

Future.

Շարժիցե՛մ, I move, I may, might, could, should, would move. շարժիցե՛ս, thou move, etc. շարժիցե՛ք, he move, etc.

Շարժիցե՛մք, we move, etc. շարժիցե՛քք, ye move, etc. շարժիցե՛ն, they move, etc.

The future of the indicative, of the imperative, and of the subjunctive from their affinity are adopted by turns in all the four conjugations.

INFINITIVE

Շարժե՛լ, to move.

PARTICIPLE

Present.

Շարժող or շարժեցող, moving, who moves.

Past.

Շարժեալ or շարժեցեալ, having moved.

Future.

Շարժելոյ, which has to move.

All the verbs active and neuter-active, which in the first person of the perfect end in **եցի** or **ացի**, are thus conjugated; and also the verbs Transitive ending in **ալի**.

Passive **Շարժել**, *To be moved.*

The Passive of the first conjugation is formed by changing the **ե** in the last syllable of the Active into **ի**; the **ցի** into **ցայ**; the **ից** into **այց**: besides a few other variations.

INDICATIVE

Present.

Շարժիմ, I am moved. **շարժիս**, thou art moved. **շարժի**, he is moved.

Շարժիմք, we are moved. **շարժիք**, ye are moved. **շարժին**, they are moved.

Imperfect.

Շարժեի, I was moved. **շարժեիր**, thou wast moved. **շարժեր** or **շարժիւր**, he was moved.

Շարժեաք, we were moved. **շարժեիք**, ye were moved. **շարժեին**, they were moved.

Perfect.

Շարժեցայ, I have been moved. շարժեցար, thou hast been moved. շարժեցաւ, he has been moved.

Շարժեցաք, we have been moved. շարժեցայք, ye have been moved. շարժեցան, they have been moved.

Future.

Շարժեցայց, I shall be moved. շարժեցիս, thou shalt be moved. շարժեցի, he shall be moved.

Շարժեցուք, we shall be moved. շարժիջիք, ye shall be moved. շարժեցին, they shall be moved.

IMPERATIVE

Present.

Շարժեա՛ց or շարժեցի՛ր, be thou moved. մի՛ շարժի՛ր, be thou not moved. շարժեացի՛, let him be moved.

Շարժեցարո՛ւք, be ye moved. մի՛ շարժի՛ք, be ye not moved. շարժեցին, let them be moved.

Future.

Շարժեաջի՛ր or շարժիջի՛ր, be thou moved. շարժեացի՛, let him be moved.

Շարժեացու՛ք, let us be moved. շարժիջի՛ք, be ye moved. շարժեցին, let them be moved.

SUBJUNCTIVE

Present is like that of the Indicative.

Future.

Շարժիցիմ, I shall be moved. շարժիցիս, thou shalt be moved. շարժիցի, he shall be moved.

Շարժիցինք, we shall be moved. շարժիցիք, ye shall be moved. շարժիցին, they shall be moved.

INFINITIVE

Շարժիլ or շարժեալ, to be moved.

PARTICIPLE

Past.

Շարժեալ or շարժեցեալ, moved, being moved.

Future.

Շարժելոց or շարժելի, which is to be moved.

In this manner many Neuter-passive and Common verbs are conjugated.

SECOND CONJUGATION

Active | Լվանալ, *To wash.*

INDICATIVE

Present.

Լվանամ, I wash. Լվանաս, thou wastest.
 Լվանայ, he washeth.
 Լվանա՞մք, we wash. Լվանայք, ye wash.
 Լվանան, they wash.

Imperfect.

Լվանայի, I washed or was washing. Լվա-
 նայիր, thou washedst or wast washing.
 Լվանայր, he washed or was washing.
 Լվանայաք, we washed or were washing.
 Լվանայիք, ye washed or were washing.
 Լվանային, they washed or were washing.

Perfect.

Լվացի, I washed. Լվացեր, thou washedst.
 Լվաց, he washed.
 Լվացաք, we washed. Լվացիք, ye washed.
 Լվացին, they washed.

Future.

Լվացից, I shall wash. Լվասցես, thou shalt
 wash. Լվասցէ, he shall wash.
 Լվասցուք, we shall wash. Լվասջիք, ye
 shall wash. Լվասցեն, they shall wash.

IMPERATIVE

Present and Future.

Լուա՛, լուաջի՛ր, or լուաջե՛ս, wash thou. Դի՛
լուանար, wash thou not. լուաջե՛, let
him wash.

Լուաջու՛ք, let us wash. լուաջե՛ք, or լուա-
ջի՛ք, wash ye. լուաջե՛ն, let them wash.

SUBJUNCTIVE

Future.

Լուանայցե՛մ, I wash, may wash, might wash,
I could, should, would wash. լուանայցե՛ս,
thou wash, etc. լուանայցե՛, he wash, etc.
Լուանայցե՛մք, we wash. լուանայցե՛ք, ye
wash. լուանայցե՛ն, they wash.

INFINITIVE

Լուանալ, to wash.

PARTICIPLE

Present.

Լուացող, washing, who washes.

Past.

Լուացեալ, having washed.

Future.

Լուանալոց, who has to wash.

Thus also are conjugated the verbs,
which in the first person of the Perfect ter-
minate in ցայ.

Passive **լվանիլ**, *To be washed.*

INDICATIVE

Present.

լվանիմ, I am washed. **լվանիս**, thou art washed. **լվանի**, he is washed.

լվանիմք, we are washed. **լվանիք**, ye are washed. **լվանին**, they are washed.

Perfect.

լվացայ, I have been washed. **լվացար**, thou hast been washed. **լվացաւ**, he has been washed.

լվացաք, we have been washed. **լվացայք**, ye have been washed. **լվացան**, they have been washed.

Future.

լվացայց, I shall be washed. **լվացիս**, thou shalt be washed. **լվացի**, he shall be washed.

լվացուք, we shall be washed. **լվացիք**, ye shall be washed. **լվացին**, they shall be washed.

IMPERATIVE

Present and Future.

լվա՛, **լվացի՛ր** or **լվացի՛ր**, be thou washed.
լվացի՛, let him be washed.

Լուսացիւք, let us be washed. Լուսջիք, be ye washed. Լուսցին, let them be washed.

SUBJUNCTIVE

Լուանայցիմ, I may be washed. Լուանայցիս, thou may est be washed. Լուանայցի, he may be washed.

Լուանայցիմք, we may be washed. Լուանայցիք, ye may be washed. Լուանայցին, they may be washed.

INFINITIVE

Լուանիլ, to be washed.

PARTICIPLE

Past.

Լուացեալ, washed.

Future.

Լուանալի, which is to be washed.

The Passives of the second conjugation are not so harmonious to the ear, whence they are sometimes formed by means of the verbs substantive, or the actives are adopted with a passive sense.

THIRD CONJUGATION

Active **Հեղուլ**, *To pour out.*

INDICATIVE

Present.

Հեղում, I pour out. **Հեղուս**, thou pourest out. **Հեղու**, he pours out.
Հեղումք, we pour out. **Հեղուք**, ye pour out. **Հեղուն**, they pour out.

Imperfect.

Հեղուի, I poured out *or* was pouring out.
Հեղուիր, thou pour'dst out *or* wast pouring out. **Հեղար**, he poured out *or* was pouring out.
Հեղուաք, we poured out *or* were pouring out. **Հեղուիք**, ye poured out *or* were pouring out. **Հեղուին**, they poured out *or* were pouring out.

Perfect.

Հեղի, I poured out. **Հեղեր**, thou pour'dst out. **Էհեղ** *or* **Հեղ**, he poured out.
Հեղաք, we poured out. **Հեղիք**, ye poured out. **Հեղին**, they poured out.

Future.

Հեղից, I shall pour out. **Հեղցես**, thou shalt pour out. **Հեղցի**, he shall pour out.

Հեղցուք, we shall pour out. Հեղջեք, ye shall pour out. Հեղցեն, they shall pour out.

IMPERATIVE

Present and Future

Հէղ, Հեղջի՛ր, or Հեղցէ՛ս, do thou pour out.
 Մի՛ Հեղու՛ր, do thou not pour out. Հեղցէ՛,
 let him pour out.

Հեղցու՛ք, let us pour out. Հեղէ՛ք, or Հեղջե՛ք, do ye pour out. Մի՛ Հեղու՛ք, do ye not pour out. Հեղցեն՛, let them pour out.

SUBJUNCTIVE

Future.

Հեղուցու՛մ, I pour out, I may, might, could, should, would pour out. Հեղուցու՛ս, thou pour out, etc. Հեղուցու՛, he pour out, etc.
 Հեղուցու՛մք, we pour out, etc. Հեղուցու՛ք, ye pour out. Հեղուցու՛ն, they pour out.

INFINITIVE

Հեղուլ, to pour out.

PARTICIPLE

Present.

Հեղող, pouring out.

Past.

Հեղեալ, having poured out.

Future.

Հեղցոց, who has to pour out.

In this manner also are conjugated the verbs which in the first person of the Perfect terminate in ալ, or եալ.

Passive Հեղանիլ, To be poured out.

INDICATIVE

Present.

Հեղանիմ, I am poured out. Հեղանիս, thou art poured out. Հեղանի, he is poured out. Հեղանիմք, we are poured out. Հեղանիք, ye are poured out. Հեղանին, they are poured out.

Perfect.

Հեղայ, I have been poured out. Հեղար, thou hast been poured out. Հեղաւ, he has been poured out. Հեղաք, we have been poured out. Հեղայք, ye have been poured out. Հեղան, they have been poured out.

Future.

Հեղայց, I shall be poured out. Հեղցիս, thou shalt be poured out. Հեղցի, he shall be poured out. Հեղցուք, we shall be poured out. Հեղջիք, ye shall be poured out. Հեղցին, they shall be poured out.

IMPERATIVE

Հեղևի՛ր or Հեղցի՛ս, be thou poured out.

Հեղցի՛, let him be poured out.

Հեղաբո՛ւք or Հեղջի՛ք, be ye poured out.

Հեղցի՛ն, let them be poured out.

INFINITIVE

Հեղանիլ, to be poured out.

PARTICIPLE

Past.

Հեղեալ, poured out.

Future.

Հեղլի, which is to be poured out.

The deficiencies of the third conjugation passive are supplied from it's active.

FOURTH CONJUGATION

Common verb Ուսանիլ, *To learn.*

INDICATIVE

Present.

Ուսանիմ, I learn. ուսանիս, thou learnest.

ուսանի, he learns.

Ուսանիմք, we learn. ուսանիք, ye learn.

ուսանին, they learn.

Imperfect.

Ուսանէի, I learned or was learning. ուսանէիր, thou learnedst or wast learning.
 ուսանէր, he learned or was learning.
 Ուսանէաք, we learned or were learning.
 ուսանէիք, ye learned or were learning.
 ուսանէին, they learned or were learning.

Perfect.

Ուսայ, I have learned. ուսար, thou hast learned. ուսաւ, he has learned.
 Ուսաք, we have learned. ուսայք, ye have learned. ուսան, they have learned.

Future.

Ուսայց, I shall learn. ուսցիս, thou shalt learn. ուսցի, he shall learn.
 Ուսցուք, we shall learn. ուսջիք, ye shall learn. ուսցին, they shall learn.

IMPERATIVE

Present.

Ուսի՛ր, learn thou. մի՛ ուսանիր, learn thou not. ուսցի՛, let him learn.
 Ուսարո՛ւք, do ye learn. մի՛ ուսանիք, do ye not learn. ուսցի՛ն, let them learn.

Future.

Ուսջի՛ր, or ուսանիջի՛ր, learn thou. ուսցի՛, let him learn.

Ուսցուք, let us learn. ուսջիք or ուսանիջիք,
do ye learn. ուսցին, let them learn.

SUBJUNCTIVE

The Present is like that of the Indicative.

Future.

Ուսանիցիմ, I learn, may, might, could,
should, would learn. ուսանիցիս, thou
learn, etc. ուսանիցի, he learn, etc.
Ուսանիցիմք, we learn. ուսանիցիք, ye learn.
ուսանիցին, they learn.

INFINITIVE

Ուսանիլ, or ուսանել, to learn.

PARTICIPLE

Present.

Ուսանող, learning, who learns.

Past.

Ուսեալ, having learned.

Future.

Ուսանելոյ or ուսանելի, who has to learn.

Thus are also conjugated the common verbs which in the first person of the Perfect terminate in յայ.

They are at the same time active and passive.

Conjugations of the Irregular verbs.

ACTIVE

INDICATIVE

Present.

Անեմ, I make. անես, thou makest. անէ, he makes.

Անեմք, we make. անէք, ye make. անեն, they make.

Perfect.

Արարի, I have made. արարեր, thou hast made. արար, he has made.

INFINITIVE

Անել, to make, to do.

PARTICIPLE

Present.

Արարող or անող, making, who makes.

Past.

Արարեալ, having made, making.

Future.

Անելոյ, who has to make.

PASSIVE

INDICATIVE

Present.

Առնիմ, I am made. առնիս, thou art made.
առնի, he is made.

Առնիմք, we are made. առնիք, ye are made.
առնին, they are made.

Perfect.

Արարայ, I have been made. արարար, thou
hast been made. արարաւ, he has been
made.

Արարաք, we have been made. արարայք, ye
have been made. արարան, they have
been made.

INFINITIVE

Առնիլ, to be made.

PARTICIPLE

Past.

Արարեալ, (not արարեցեալ) made.

Future.

Առնելի or առնելոյ, which is to be made.

ACTIVE

INDICATIVE

Present.

Դնեմ, I put. Դնես, thou putst. Դնէ, he puts.
 Դնեմք, we put. Դնէք, ye put. Դնեն, they
 put.

Perfect.

Եղի, I have put. Եղիր or Եղեր, thou hast.
 put. Եղ, he has put.
 Եղաք, we have put. Եղիք, ye have put.
 Եղին, they have put.

INFINITIVE

Դնել, to put, to place.

PARTICIPLE

Present.

Դնող, putting.

Past.

Եղեալ, having put.

Future.

Դնեցող, who has to put.

PASSIVE

INDICATIVE

Present.

Դնիմ, I am put. Դնիս, thou art put. Դնի,
 he is put.

Դնիմք, we are put. զնիք, ye are put. զնին, they are put.

Perfect.

Եղայ, I have been put. Եղար, thou hast been put. Եղաւ, he has been put.

Եղաք, we have been put. Եղայք, ye have been put. Եղան, they have been put.

INFINITIVE

Դնիլ, to be put.

PARTICIPLE

Past.

Եղեալ, (not զրեցեալ) put.

Future.

Դնելի or զնելոց, which is to be put.

ACTIVE

INDICATIVE

Present.

Լսեմ, I hear. Լսես, thou hearest. Լսէ, he hears.

Լսեմք, we hear. Լսեք, ye hear. Լսեն, they hear.

Perfect.

Լուայ, I heard. Լուար, thou heard. Լուաւ, he heard.

լսաք, we heard. լսայք, ye heard. լսան, they heard.

INFINITIVE

լսել, to hear.

PARTICIPLE

Present.

լսող, hearing, who hears.

Past.

լսեալ, having heard, hearing.

Future.

լսելոց, who has to hear.

PASSIVE

INDICATIVE

Present.

լսիմ, I am heard. լսիս, thou art heard. լսի, he or it is heard.

լսիմք, we are heard. լսիք, ye are heard. լսին, they are heard.

Perfect.

Is formed by means of the Substantive verb, as,

լսեալ, լսելի, լուր or լու եղէ, I have been heard. լսեալ եղեր, thou hast been heard. լսեալ եղև, he has been heard.

Լուեալ, լսելի, լուր or լու եղաք, we have been heard. լուեալ եղէք, ye have been heard. լուեալ եղեն, they have been heard.

INFINITIVE

Լսիլ, to be heard.

PARTICIPLE

Past.

Լուեալ, heard.

Future.

Լսելի, which is to be heard.

This verb is also regular.

ACTIVE

INDICATIVE

Present.

Ճանաչեմ, I know. Ճանաչես, thou knowest. Ճանաչէ, he knows.

Ճանաչեմք, we know. Ճանաչէք, ye know. Ճանաչեն, they know.

Perfect.

Ծանեայ, I have known. Ծանեար, thou hast known. Ծանեաւ, he has known.

Ծանեաք, we have known. Ծանեայք, ye have known. Ծանեան, they have known.

IMPERATIVE

Ճանաչել, to know.

PARTICIPLE

Present.

Ճանաչող, knowing, who knows.

Past.

Ծանուցեալ, having known.

Future.

Ճանաչելոյ, who has to know.

PASSIVE

INDICATIVE

Present.

Ճանաչիմ, I am known. Ճանաչիս, thou art known. Ճանաչի, he is known.

Ճանաչիմք, we are known. Ճանաչիք, ye are known. Ճանաչին, they are known.

Perfect.

Ծանուցեալ եղի, I have been known. Ծանուցեալ եղեր, thou hast been known.

Ծանուցեալ եղև, he has been known.

Ծանուցեալ եղաք, we have been known.

Ծանուցեալ եղէք, ye have been known.

Ծանուցեալ եղեն, they have been known.

INFINITIVE

ճանաչել, to be known.

PARTICIPLE

Past.

Ծանուցեալ, known.

This verb is also regular.

NEUTER

INDICATIVE

Present.

Մեղանչեմ, I sin. մեղանչես, thou sinnest.
մեղանչի, he sins.

Մեղանչեմք, we sin. մեղանչեք, ye sin. մեղանչեն, they sin.

Perfect.

Մեղայ, I have sinned. մեղար, thou hast sinned. մեղաւ, he has sinned.

Մեղաք, we have sinned. մեղայք, ye have sinned. մեղան, they have sinned.

INFINITIVE

Մեղանչել, to sin.

PARTICIPLE

Present.

Մեղանչող, sinning, who sins.

Past.

Մեղուցեալ, having sinned.

Future.

Մեղանչեւոց, who has to sin.

This verb is also regular.

NEUTER

INDICATIVE

Present.

Յառնեմ, I rise. յառնես, thou risest. յառնէ, he rises.

Յառնեմք, we rise. յառնէք, ye rise. յառնեն, they rise.

Perfect.

Յարեայ, I have been risen, I rose. յարեար, thou hast been risen. յարեաւ, he has been risen.

Յարեաք, we have been risen. յարեայք, ye have been risen. յարեան, they have been risen.

IMPERATIVE

Արի, rise thou. մի յառներ, rise thou not.

Արիք, rise ye. մի յառնէք, rise ye not.

INFINITIVE

Յառնել, to rise, to get up.

PARTICIPLE

Past.

Յարուցեալ, risen, having been risen.

Future.

Յառնելոյ, who is to rise.

ACTIVE

INDICATIVE

Present.

Տալ, I give. տաս, thou givest. տայ, he gives.

Տալք, we give. տայք, ye give. տան, they give.

Perfect.

Ետու, I have given. Էտուք, thou hast given.
Էտ, he has given.

Տուաք, we have given. Էտուք, ye have given. Էտուն, they have given.

INFINITIVE

Տալ, to give.

PARTICIPLE

Present.

Տուող, giving, who gives.

Past.

Տուեալ, having given.

Future.

Տալոց, who has to give.

PASSIVE

INDICATIVE

Present.

Տուեալ լինիմ, I am given. **տուեալ լինիս**,
thou art given. **տուեալ լինի**, he is given.
Տուեալ լինիմք, we are given. **տուեալ լի-
նիք**, ye are given. **տուեալ լինին**, they
are given.

Perfect.

Տուայ, I have been given. **տուար**, thou hast
been given. **տուաւ**, he has been given.
Տուաք, we have been given. **տուայք**, ye
have been given. **տուան**, they have been
given.

INFINITIVE

Տուեալ լինել, to be given.

PARTICIPLE

Past.

Տուեալ, given.

Future.

Տալի, which is to be given.

NEUTER

INDICATIVE

Present.

Գամ, I come. գաս, thou comest. գայ, he cometh.

Գամք, we come. գայք, ye come. գան, they come.

Perfect.

Եկի, I was come. Եկիր, thou wast come. Եկն, he was come.

Եկաք, we were come. Եկիք, ye were come. Եկին, they were come.

INFINITIVE

Գալ, to come.

PARTICIPLE

Past.

Եկեալ, come, being come.

Future.

Գալոց, who is to come.

ACTIVE

INDICATIVE

Present.

Ուտեմ, I eat. ուտես, thou eatest. ուտէ, he eats.

Ուտեմք, we eat. ուտէք, ye eat. ուտեն, they eat.

Perfect.

Կերի or կերայ, I have eaten. կերեր, or կերար, thou hast eaten. Էկեր, or կերաւ, he has eaten.

Կերաք, we have eaten. կերայք, or կերիք, ye have eaten. կերին or կերան, they have eaten.

INFINITIVE

Ուտել, to eat.

PARTICIPLE

Present.

Կերող, eating, who eats.

Past.

Կերեալ, eating; having eaten.

Future.

Ուտելոց, who has to eat.

PASSIVE

INDICATIVE

Present.

Ուտիմ, I am eaten. ուտիս, thou art eaten.
ոտի, he is eaten.

Ուտիմք, we are eaten. ուտիք, ye are eaten.
ոտին, they are eaten.

Perfect.

Կերեալ եղէ, I have been eaten. Կերեալ
եղեր, thou hast been eaten. Կերեալ եղև,
he has been eaten.

Կերեալ եղաք, we have been eaten. Կե-
րեալ եղէք, ye have been eaten. Կերեալ
եղեն, they have been eaten.

INFINITIVE

Ուտիլ, to be eaten.

PARTICIPLE

Past.

Կերեալ, eaten.

Future.

Ուտելի or Կերլի, which is to be eaten.

ACTIVE

INDICATIVE

Present.

Ըմպեմ, I drink. Ըմպես, thou drinkest. Ըմ-
պէ, he drinks.

Ըմպեմք, we drink. Ըմպէք, ye drink. Ըմ-
պեն, they drink.

Perfect.

Արբի, I drank. արբեր, thou drankest. արբ
or էարբ, he drank.

Արբաք, we drank. արբիք, ye drank. ար-
բին, they drank.

INFINITIVE

Ըմպեալ, to drink.

PARTICIPLE

Ըմպող, drinking, who drinks.

Past.

Ըմպեալ or Արբեալ, drunk or drunken;
having drunk.

Future.

Ըմպեցոյ, who is to drink.

The passive is formed with a Substantive verb.

COMMON

INDICATIVE

Present.

Ունիմ, I take. ունիս, thou takest. ունի,
he takes.

Ունիմք, we take. ունիք, ye take. ունին,
they take.

Perfect.

Կալայ, I have taken. Կալար, thou hast
taken. Կալաւ, he has taken.

Կալաք, we have taken. Կալայք, ye have
taken. Կալան, they have taken.

INFINITIVE

በረከቲ, to take, to have.

PARTICIPLE

Present.

በረከጣ, taking, having, who has.

Past.

ካላቲላ, taken, had ; taking, having.

Future.

በረከቲ or በረከቲግ, who has to take or to have.

NEUTER

INDICATIVE

Present.

ፔገጋል, I go. ፔገጋሐ, thou goest. ፔገጋሃ, he goes.

ፔገጋልፍ, we go, ፔገጋሃፍ, ye go. ፔገጋሉ, they go.

Perfect.

ግጋል, or ግጋሃ, I went or I am gone. ግጋሐ, thou wentest or art gone. ግጋሉ, he went or is gone.

ግጋልፍ, we went, etc. ግጋሃፍ, ye went. ግጋሉ, they went or they are gone.

INFINITIVE

Երթալ, to go.

PARTICIPLE

Present.

Երթող, going, who goes.

Past.

Երթեալ, gone ; going.

Future.

Երթալոց or Երթալի, who is to go.

VERBS IMPERSONAL

Those verbs are called Impersonal which are used only in the third person, as,

Ամպէ, it begins to cloud.

Անձրեւէ, it rains.

Յօղէ, it rains little.

Հեղեղատէ, it comes pouring, it runs over.

Զիւնէ, it snows.

Ճառագայթէ, it shines.

Առաւօտէ, it begins to be day-light.

Մրրկէ, it blows very hard.

Փայլասակէ, it lightens.

Պտղաբերէ, it produces fruit.

Մռնէ, it bellows, it roars.

Կաղկանձէ, it howls.

Բառաջէ, it bellows, it roars.

Այգանայ, it clears up.
 Առաւօտանայ, it dawns.
 Երեկոյանայ, it darkens.
 Գիշերանայ, it is become night.
 Լուսանայ, it brightens.
 Խաւարանայ, it grows dusky.
 Հրանայ, it kindles.
 Որոտայ, it thunders.
 Ասի, it is reported, they say.
 Երևի, it appears, it seems.
 Թուի, it seems.
 Կարծի, 'tis believed, it is thought.
 Լսի, it is noised abroad.
 Հասանէ or Հասանի, it happens, it falls out.
 Պատահէ, it happens.
 Հանդիպի, it happens.
 Պիտի, it must, it behoves.
 Ցաւէ or ցաւի, it pains.
 Անկ է, it becomes, it is fit.
 Արժան է, it is convenient, it becomes.
 Անհնար է, it is impossible.
 Բարեւք է, it is good, it is well.
 Խիստ է, it is hard.
 Կամ է, or կամք են, it is wished, it wills.
 Հարկ է, it must, it is necessary.
 Մարթ է, it may be.
 Յայտ է, it is clear.
 Շատ է, it is enough, it suffices.
 Պարտ է, it must.
 Վայել է, it is fit, it is proper.
 Պէտք են, it must, it is necessary.
 Օրէն է or օրէնք են, 'tis lawful, it allows.

Φη/θ ε, it is cared for.

Οη/λ ε, it is expedient.

Ἦ η/υ ε, it is suitable, it is convenient, it becomes, it is fit.

PREPOSITION

A preposition is an indeclinable word or particle which placed before a noun changes either it's case, or it's signification.

The prepositions which change the cases of nouns are called *Formers of cases*.

The prepositions which change the meaning of nouns by governing their cases, are called *Rulers of cases*.

Prepositions 'ε, , 'ε, and ω- 'ε form the Dative and the Ablative.

ε, 'ε, are placed before the vowels.

ε- forms the Dative.

ε forms the Dative. Before a consonant it is pronounced ηε, as, ηε+εε.

ο forms the Accusative. Before a consonant it was formerly pronounced εε, but at present it is pronounced ηε.

ε+ε forms the Dative and the Ablative.

According to the modern usage the Prepositions forming the cases , , and ε are written prefixed and joined to nouns, and the others detached from them.

A COLLECTION OF PREPOSITIONS

- Ան, առ 'ի, *to, unto, towards, at: by, near, nigh: for, for the sake, on account: on, upon: under: against: amongst.* govern the dative, the genitive, and the instrumental cases.
- Ընդ, *with: by: instead: for: under: between: to, unto, towards: on, upon: amongst.* governs the genitive, the dative, the ablative, and sometimes the instrumental.
- Ըստ, *according: for: out: without: after.* governs the genitive, the dative, and the ablative.
- Ձերք or զերթ, *as, like.* governs the accusative.
- Իբր, իբրև or իբրու, *as, like, about.* govern generally the accusative.
- Թարց or Թանց, *without, out, unless.* governs the genitive.
- Վասն, *for, in order to, concerning.* governs the genitive.
- Քան, *than, much.* governs the accusative.
- Ենթ see Ընդ:
- Մինչ or մինչև, *till, untill, to, unto.* governs the dative with a preposition.
- Հանդերձ, *with, by.* governs the instrumental.
- Պէր, *over, above, upon, more, before, past.* governs generally the accusative, and sometimes the dative.

Պէս, *as, like*, governs the genitive and the dative.

Գոհնակ, *as, like*. governs the genitive and the dative.

Գէմ, *towards*. governs the dative.

Կոյս or **Կողմն**, *towards*. govern the dative-with-preposition.

Չափ, *till, untill, unto*. governs the instrumental.

Շուրջ, **շուրջանակի**, *about, around*. govern the circumdative.

Արտաքս, **արտաքոյ**, *out*. govern the genitive or the accusative with **հան**.

Փոխան, **փոխանակ**, *instead, in behalf*. govern the genitive.

Ներքոյ or **ի ներքոյ**, *under*. govern the genitive.

Ի վերայ, *on, upon*. governs the genitive.

Ի վեր, **վերոյ** or **ի վերոյ**, *over, above*. govern the dative, or the accusative with **հան**.

Ի մէջ or **ի միջե**, *in, into, in the middle, within, between, amongst*. govern the genitive.

Ի միջոյ, *from the middle*. governs the genitive.

Ի ձեռն, *by*. governs the genitive.

Զօրէն, *as, like*, governs the genitive.

Զհետ, **հետի**, **դէնի**, *after, behind*. govern the genitive.

Յաղադո or **աղադաւ**, *for, for the sake, because of*. govern the genitive.

'Ի պատճառս or պատճառաւ, *for, for the sake, because, of.* govern the genitive.

'Ի համար, *on account, for.* governs the genitive.

Սակս or 'ի սակս, *because of, for, on account.* govern the genitive.

'Ի պէտս, *for.* governs the genitive.

Յաջմէ or ընդ աջմէ, *on the right side.* govern the genitive.

'Ի ձախմէ or ընդ ձախմէ, յահեկէ or ընդ ահեկէ, *on the left side.* govern the genitive.

Բաց or բաց, *out, without, besides, except.* govern the ablative.

Զատ, *aside.* governs the ablative.

Հեռի, *far, far off.* governs the ablative.

Գաղտ, *secretly.* governs the ablative.

Ուրոյն, *apart, aside.* governs the ablative.

Քաւ, *God forbid.* governs the ablative.

Հուպ, մերձ, մօտ, *near, nigh, by.* govern the dative.

Կից, *conjunct, connected, with.* governs the dative.

Զոյդ, *joint, with.* governs the dative.

Նման, *like.* governs the dative.

Հակառակ, *against.* governs the dative.

Փոխարէն, *instead of.* governs the dative.

Առանց, *without, out, besides, unless.* governs the genitive.

Առաջի, *in front, before.* governs the genitive.

Յառաջոյ, *before, from before.* governs the genitive.

- Ընդ առաջ, *against*. governs the genitive.
- Ընթեր or առնթեր, *near, nigh, by*. govern the genitive and the dative.
- Ընդդէմ, *against*. governs the genitive and the dative.
- Դէմ ընդդէմ, դէմ յանդիման, հանդէպ, *in front, against, opposite*. govern the genitive and the dative.
- Յանդիման, *before, in front*. governs the genitive and the dative.
- Ահն յանդիման or յայտ յանդիման, *before, in front, evidently, publicly*. govern the genitive and the dative.
- Մեկուսի, *apart, aside*. governs the ablative.
- Յայսկոյս, *on this side*. governs the genitive.
- Յայդ կոյս or յայնկոյս, *on that side, beyond, behind*. govern the genitive.
- Յառաջ կոյս, *forwards*. governs the genitive.
- Յետ կոյս, *back, backward, behind*. governs the genitive.
- ՚Ի վեր կոյս, *onward*. governs the genitive.
- ՚Ի վայր կոյս, *downward, downwards*. governs the genitive.
- Դէպ վերոյ or դեր ՚ի վերոյ, *above, higher, over than*, govern the dative and the ablative.
- Որպէս, *as, like*. governs generally the accusative.
- Դեր քան, ՚ի վերոյ քան, դեր ՚ի վերոյ քան, *above, higher, over than*, govern the accusative.

Առաւել քան, *over, above, more than.* governs the accusative.

Անդր քան, *beyond, further.* governs the accusative.

Յառաջ քան or նախ քան, *before, first than.* govern the accusative.

Արտաքոյ քան or արտաքս քան, *out than.* govern the accusative.

Յետոյ քան, *after than.* governs the accusative.

Some prepositions are rarely placed after the nouns.

ADVERB

An Adverb denotes the circumstances of a verb, or of an action.

A COLLECTION OF ADVERBS

Այժմ, այժմու, արդ, զարդիս, *now, at present, actually, newly, recently.*

Այժմէն, *already, hence, from this time.*

Այսօր or 'ի սերկեանս, 'ի սերկեան աւուր, *to-day, in this day.*

Վաղիւ, *to-morrow.*

Երեկ or յերեկն, *yesterday.*

Եռանդ or յեռանդն, *the day before yesterday.*

Ընդ երեկս, *in the evening, towards the evening.*

Գիշերի, գիշերայն or **զգիշերայն**, by night,
in the night, in the night time.

Ձմիջաւուրբ, at noon-day.

Վաղ քաջ, early, betimes.

Այգուռն or **այգուց**, in the morning.

Վաղ ուրեմն, վաղու ևս, 'ի վաղուց, already.

Յայսմհետէ or **այսուհետև**, henceforth,
henceforward, hereafter.

Յորմէհետէ, since.

Յետոյ, զկնի, ապա, after, afterwards.

Երբեմն or **մերթ**, sometimes, now and then,
from time to time.

Իբրև, երբ, յորժամ, մինչ, when, while,
whilst.

Միշտ, յար, յարաժամ, հանապազ, ցանկ,
յաւէժ, յաւէտ, always, ever, conti-
nually, every moment, evermore, for ever,
eternally.

Դեռ, դեռ ևս, տակաւին, yet, still.

Մինչդեռ, այն ինչ, when, while, whilst, as
long as.

Մինչև, till, untill.

Չև, չև ևս, մինչև, not, not yet, not
as yet.

Յայնժամ, then.

Յայնժամ, till then.

Առժամայն, նոյնժամայն, նոյնհետայն, forth-
with, very soon, in a moment, immediate-
ly, incontinently.

Յանկարծ, յանկարծուստ, յեղակարծ, sud-
denly, on a sudden, all of a sudden,
unawares, in an unexpected manner.

Արագ, երագապէս, փոյլք, soon, as soon as, quickly, speedily, readily.

Ճեպով, շտապաւ, hastily, in haste.

Հուպ, հուպընդ-հուպ, presently, shortly, by and by, forthwith.

Հազիւ, հազիւ իմն, scarce, scarcely.

Իսկոյն, իսկ և իսկ, immediately, incontinently, forthwith, instantly.

Անագան, անագան ուրեմն, late, unseasonably.

Ուր ուրեմն, scarcely, rarely.

Տակաւ, տակաւ տակաւ, առ սակաւ սակաւ, by little and little, by degrees.

Աստ or աստանօր, here.

Աստէն, hence; here; in this world.

Աստի, աստուստ, hence, from hence.

Այսր, here.

Այսրէն, here, hitherward; by this way.

Այտի, thence, from thence.

Այդր, այդանօր, there.

Անդ, անդր, անդանօր or անտանօր, there.

Անդէն, thence, there: forthwith.

Անտի, անդուստ, thence, therefrom.

Անդստին, thence, from, since.

Յայս կոյս, on this side.

Յայնկոյս, on that side.

Արտաքս, ՚ի դուրս, out, abroad.

՚ի ներքս, ներքոյ, within, inwardly.

Հեռի, ՚ի բաց, ՚ի բացեայ, far, afar, far off.

՚ի բացուստ, ՚ի հեռաստանէ, from afar, from a great distance.

Մօտ, 'ի մօտոյ, near, nearly, at hand, closely.

Ստորեւ, 'ի ստորեւ, 'ի վայր, below, under, hereunder, beneath.

'Ի վեր, 'ի վեր անդր, up, upon, above, hereupon.

'Ի վերուստ, from above.

Ուր, ուրանօր, where.

Ուր ուրեք, where.

Ուստեք, from some place.

Ամենայն ուստեք, from every places.

Յառաջոյ, յառաջ կուսէ, from before.

Յետոյ, after, back, backward, behind.

Յետուստ, յետ կուսէ, 'ի թիկանց, from behind.

Յի, յոր կոյս, ընդ որ, where, which way.

Այլուր, somewhere else, elsewhere, in another place.

Այլուստ, from elsewhere, from another place.

Միանգամ, առ անգամ մի, առ մի նուազ, once, at one time.

Երկիցս, twice.

Երիցս, thrice.

Չորիցս, four times over.

Հնգիցս, five times over.

Վեցիցս, six times over.

Նախ, նախ առաջին, զառաջինն, first, at first, the first time, in the first place, at the beginning, before.

Երկրորդ, ասկա, secondly, after, then.

Մի — միւս, one — another, first — in the second place.

Քանիցս, քանիցս անգամ, how often, how much time, how many times.

Բազում անգամ, յաւելակի, յաճախակի, յաճախակի, oft, often, mostly, many or several times, frequently.

Մի ըստ միջէ, one after another, orderly.

Մի քան զմի, one more than another.

Փոխանակաւ, փոփոխ, by turns, reciprocally, interchangeably, mutually.

Հետ զհետէ, successively, one after another.

Կրկին, կրկնակի, doubly, twice.

Դարձեալ, վերստին, միւսանգամ, անդրէն, again, moreover, once more.

Ի վերջէ or ի վերջոյ, last, lastly, at last.

Ե՞ր, զ՞ի, զմ՞, հի՞մ, առի՞մ, ընդէ՞ր, է՞ր, վասն, վասն է՞ր, յոյ՞ր սակս, էր ո՞ւմ, առի՞նչ, why? wherefore? for why? for what reason?

Զի՞նչ, what? which?

Զի՞նչ, ի՞նչ, ո՞րպէս, how? in what manner? why?

Ո՞չ, ո՞չ ապաքէն, is it not?

Քանի՞օն, how much?

Ի՞նչ, ի՞նչ էլիք, by which? how?

Մի՞, մի՞թէ — ե՞թէ, or — either?

Ո՞ւտ, from whence?

Ե՞րբ, յո՞րժամ, when?

Այո՛, yes.

Արդարեւ, յիշաւի, հաւաստեալ, իսկապէս,

անշուշտ, truly, verily, certainly, surely, indeed, in truth, assuredly, infallibly, undoubtedly, justly, really.

Կարի՛քաջ, very well.

Ապաքէն, արդեօք, truly, verily.

Գրեթէ, գո՛գ, գոգցէս, almost, nearly, as it were, pretty near.

Օ՛ն և յ՛ն, so, thus.

Գուցէ, գուցէ թէ, գուցէ երբէք, թերևս, արդեօք, իցէ թէ, իցէ զի, perhaps, lest, it may be.

Միթէ, մի՛ արդեօք, may it be.

Չ, ո՛չ, no, not.

Եւ ո՛չ, nor, neither.

Ո՛չ ևս, no more.

Ո՛չ բնաւ, ամենեւին ո՛չ never, by no means.

Ոչ ինչ, nothing.

Այլ ո՛չ ևս, no more.

Մի, մի՛ բնաւ, մի՛ երբէք, մի՛ լիցի, մի՛ իւրեք, no, not, never, by no means.

Օ՛ն անդր, forbear.

Քա՛ւ, God forbid, forbear.

Միայն, եւեթ, լոկ, սոսկ, only, but.

Միայնակ, միայն ընդ միայն, singly, solely.

Մի, մի, one by one.

Մեկուսի, ուրոյն, առանձինն, առանձնակի, apart, aside, asunder, separately, singly, particularly.

Ահա՛, behold, lo, see, there.

Ահաւասիկ or աւասիկ, behold, here.

Ահաւադիկ or աւադիկ, behold, there.

Ահաւանիկ or աւանիկ, there behold.

Նա՛, մանաւանդ, նա՛ մանաւանդ, այն զի,
յաւէտ, առաւել, տի՛, տի՛նա, rather,
more, than, nay, chiefly.

Ինձէն, by my-self.

Գեզէն, by thy-self.

Մեզէն, by our-selves.

Ձեզէն, by your-selves.

Այժմէն, from since, from this time.

Ինքնին, by himself.

Գլխովին, almost, quite, totally.

Բոլորովին or Բոլորովմբ, wholly, totally,
entirely.

Կամաւ or Կամովին, voluntarily, willingly.

Երբէք, ever, at any time.

Ուրեք, in some place.

Ուտտի, whence, from whence.

Կարի՛, too, much, most, too much.

Իւրովի, by himself.

Ձրի, freely, for nothing, gratis.

Ուժգնակի, violently, vehemently.

Կողմնակի, side-ways, obliquely.

Ուղղակի, directly, perpendicularly, in a
straight line.

Ձեռամբացի, with or by hand.

Նշանացի, with a sign.

Աքացի, by or with kicking.

Հայերէն or Հայեցի, in Armenian.

Եբրայեցերէն, in Hebrew.

Հրէարէն, in the Jewish language.

Յունարէն, in Greek.

Կենդանոյն, alive.

Ազգովմբ, nationally, with whole family.

Ամենեւիմբ, wholly, totally.

Գիւրաւ or հեշտեաւ, easily, readily, without trouble, at leisure.

Բնաւ, totally, almost, ever.

Խստիւ, severely, cruelly, rudely, hardly.

Կանխաւ, before, beforetime, formerly.

Հզորիւ, exactly, sparingly.

Համարտիւ, truly, indeed, really, certainly.

Մեղմով, softly, gently, slowly, mildly, quietly, peaceably.

Բարւոք or բարւոքապէս, well, rightly.

Ի բնէ, naturally, by nature, radically, originally.

Յառաջմէ or յառաջուց, before, already, primitively, formerly.

Ի մասնէ, partly, in part.

Յոյժ, too, much, too much, very much, most.

Յարժանի, worthily, justly.

Առաւօտու or առաւօտուց, in the morning.

Յանչափ, exceedingly, excessively, immoderately, extremely.

Մարդկօրէն, մարդկաբար, մարդկապէս, humanly, as a man.

Արտաքուստ, from without, outwardly.

Յայնմ հետէ, thenceforth, thenceforward.

Նոյնչափ, so much, so many.

Միանգամայն, at once, together.

Ի հարեանցի, superficially, carelessly.

Արագ արագ, fast, hastily, quickly, speedily, soon.

Որպէս, as, how.

Որզան, որբար, որդոն, as.

Համօրէն, totally, wholly, altogether.

Ընդ վայր, in vain, needless, to no purpose.

Այլ ընդայլոյ, diversly, otherwise, contrarily.

Ընդ ամենայն, altogether, totally, wholly.

Եւս քան զէս, more and more.

Այսպէս, սոյնպէս, so, in this manner.

Այդպէս, դոյնպէս, so, thus in that manner.

Այնպէս, նոյնպէս, thus, in that manner.

Նմանապէս, in like manner, so, thus.

Նոյնօրինակ, alike, so, thus.

Միօրինակ, alike, equally, in the same manner.

Զիարդ, որպէս զիարդ, as, like how.

Զորօրինակ, as, for example.

Զարաջար, badly, sadly, ill, miserably, cruelly.

Այլապէս, այլազգաբար, diversly, otherwise.

Յայտնի, յայտնապէս, evidently, clearly, openly, publicly.

Մեկին, մեկնօրէն, explicitly, plainly, openly, clearly.

Լու 'ի լու, publicly, openly.

Ծածուկ, 'ի ծածուկ, ծածկաբար, զանխլաբար, secretly, in secret, under hand.

Լռելեայն, լռիկ իմն, silently, tacitly, quietly.

Դիւրաբար, easily.

Բռնի, բռնաբար, forcibly, by force, violently.

Դժուարաւ, hardly, not easily, scarcely.
 'Ի հարկէ, հարկաւ, necessarily, inevitably.
 Յակամայս, unwillingly, forcibly, with regret.
 Կամակար, 'ի կամակարուց, willingly, voluntarily, readily.

Զուր, 'ի զուր, տարապարտուց, վայրապար, ընդ վայր, 'ի նանիր, in vain, vainly, to no purpose, without any reason.

Յանդէպս, unsitly, improperly, amiss, absurdly.

Յանդէտս, ignorantly, unknowingly.

Նենդաւ, by fraud, fraudulently, deceitfully.

'Ի մերկուց, nakedly.

Հետի, հետիոտս, on foot.

Նորոգ, newly, recently, freshly, lately, just now.

Այսչափ, այսքան, so much, so many.

Այդչափ, այդքան, so much, so many.

Որչափ, որքան, as much, how much, how many, as far.

Համանդամայն, միանդամայն, 'ի միասին, առ հասարակ, together, altogether, all at once, wholly, totally, completely, entirely, in the mean while.

Ծատ, much, many, greatly, a great deal, very, enough.

Յաւէտ, առաւել, more, at most, too much, very much.

Առաւել ևս, more than.

Սակաւ, սակաւ մի, սակաւիկ ինչ, խուն մի, խուն ինչ, փոքր մի, դոյզն ինչ, փոքր 'ի

չափ, little, but little, some, somewhat, something, less, in a small quantity.
Բաւականապէս, sufficiently, well enough, duly, tolerably.

CONJUNCTION

A Conjunction is an indeclinable word which connects the parts of speech together, or one sense with another.

A COLLECTION OF CONJUNCTIONS

Եւ, և or **ու**, and, or.

Եւս, ևս և, և ևս, այլ, այլև, նաև, նաևս, իսկ, դարձեալ, also, too, still, yet, more, even.

Կամ, և կամ, կամ թէ, թէ, եթէ, or, either.

Այլ, բայց, սակայն, համայն, այլ սակայն, բայց սակայն, բայց միայն, բայց եթէ, միայն, միայն թէ, քան թէ, եթէ ոչ, but, only, unless, except, save, nevertheless, notwithstanding, however, yet, provided, upon condition that, if not.

Թէ և, թէպէտ, թէպէտև, though, although, however.

Թէ և ոչ, though not.

Ոչ եթէ, իբր ոչ եթէ, no, not.

Ո՛չ միայն , not only.

Ա՛յս է , այն է , նա՛ է , այսինքն , այսինքն է ,
it is , that is to say , to wit.

Որպէս , իբր , իբրեւ թէ , որպէս այն թէ , իբր
այն թէ , as , if it were.

Ըստ որում , as , how.

Օրինակ իմն , զորօրինակ , as , for example.

Արդ , և արդ , այլ արդ , բայց արդ , իսկ
արդ , ապաքէն , then , therefore , in conse-
quence , now.

Այն զի , rather.

Զի , քանզի , վասն զի , որպէս զի , փոխանակ
զի , այնու զի , այն զի , նա զի , որովհետեւ ,
մինչ , for , because , that , whereas , foras-
muchas , in order to , to the end that , since.

Ուր , where.

Որ , that.

Ապա , ուրեմն , ապաքէն , ապա ուրեմն , նա
ուրեմն , ուստի , վասն որոյ , այսր աղադաւ ,
սմին իրի , դմին իրի , նմին իրի , այսու հե-
տեւ , then , therefore , wherefore , in or by
consequence , for this reason.

Քան , քան թէ , առաւել , մանաւանդ , յա-
ւէտ , նա՛ , թո՛ղ , թէ , than , rather , at most ,
on the contrary.

Մինչ , մինչև , մինչզի , անգամ , զի , զի և , so
that , till , untill.

Թէ , եթէ , իսկ թէ , ապա թէ , ապա եթէ
or ապեթէ , if.

Ապա թէ ոչ , otherwise.

Գէթ , գոնէ , գոնեայ , at least.

Թէ , եթէ , և թէ , զի , բայ , բամ , որ , that.

INTERJECTION

An Interjection expresses the passions of the soul.

A COLLECTION OF INTERJECTIONS

Երանի, երանի թէ, յանկարծ, իցէ թէ,
 իցիւ, ո՛վ, ո՛չ, would to God, may it be!

Ո՞, ո՛վ, ո՛վ թէ, բաբէ, վա՛շ, oh! oh! won-
 derful! see! o God!

Ո՛, ո՛վ, ո՛հ, ո՛հ ո՛հ, է՛հ, ը՛հ, վա՛յ, վա՛յ վա՛յ,
 ա՛ա, ափսոս, աղէտ, աւանդ, եղիւկ, բաբէ,
 oh! alas! woe be to! poor! wretch that!

Վա՛շ, վա՛շ վա՛շ, ո՛հ ո՛հ, oh joy!

Վա՛հ, վա՛շ, ո՛հ, յէ՛հ, է՛հէ, հը՞, հը, ա՞յ, է՞,
 a! ah!

Սո՛յ, ո՛վ, իշտ, այի, o! fie! pish!

Սղէ, հապա, օն, հա՞, come, come on,
 cheer, well well.

Թո՛ղ, forbear.

Ա՛ծ, բեր, bring, come.

Ե՛կ, էկ բեր, come, come bring.

S Y N T A X

Syntax is the due conjunction or connexion of the parts of speech.

Substantives agree with each other in three ways.

1. When another substantive is added to express and explain the former more fully, as, *Աղէօսող Կոնստանտինոսի զանգերն հանդերձ.* with *Cleopatra* his daughter. *Եւ զԱղէօսողացոյց ընդ որոնցից իւր.* he has given *Cleopatra* his daughter. *Շրջել զԵրեւանի իւրովք,* զորորոնք *Խորայէլ.* to visit his brethren the children of Israel.

2. When one thing is said to belong to another, as, *Գիրք ծննդեան (Յիսուսի Քրիստոսի՝ որդւոյ Ղաւթի՝ որդւոյ Մհարհան.* the book of the generation of *Jesus Christ*, the son of *David*, the son of *Abraam*. *Տային վկայութիւն առաքեալքն յարարեանն Տէառն.* gave the apostles witness of the resurrection of the Lord.

3. When a substantive or gerund like a verb governs another substantive, as, *Յետ ընդունելութեան գիտութեան ճշմարտութեանն.* after that we have received the knowledge of the truth. *Միտասմեռութիւն ուսուցանես՝ ի Սոփիստիկոսի՝ որոց ի Հեթանոսս ամենայն Հրէայք*

Եւ. thou teachest all the Jews which are among the Gentiles to forsake Moses. Բայց զՏոբոյն հայհոյութեան մի՛ թողցի. but the blasphemy against the (Holy) Ghost shall not be forgiven.

Substantives agree with Adjectives when governed by the same, as, Մեզ ծառայողք լինէին նոցին՝ որք այժմ պատմեցան. unto us they did minister the things, which are now reported. Զճնողս անարդուք. disobedient to parents. Եղէզն շարժումն 'ի հողմոյ. a reed shaken with the wind. Գեղեցիկ 'ի տեսանել, և քաղցր 'ի կերակուր. that is pleasant to the sight, and good for food. Եւ 'ի նանց գլխաւորաց ոչ քանիս. and of the chief women not a few. Ետես հոգ մի 'ի ծնէ. he saw a man which was blind from his birth. Եւ Աբրամ էր Ռեւոյոսն յոյժ անասնով, և արծաթով, և ոսկեով. and Abram was very rich in cattle, in silver, and in gold. Բայց Ռաքել էր արեւելահայ, և գեղեցիկ երեսօք. but Rachel was beautiful and well-favored. Ողջամիտս 'ի հաւատս, 'ի սէր, 'ի համբերութեան. sound in faith, in charity, in patience. Եւ Ռեմն 'ի յեղի՝ եղեցի ձեր սպասաւոր. but he that is greatest among you shall be your servant. Արդեաւորոյն յորդեա նորա. the youngest of his sons.

The Comparatives govern generally the Accusative with the preposition *քան*, as, Զի

Կարի զօրաւորագոյն քան զՌէլ Էղեր. for thou art much *mightier than we.* Սէծ քան զՅովն ան է աստ. *a greater than Jonas is here.*

Also the Middle nouns govern different cases, as, Ահա Ադամ Էղև իբրև զՌ 'ի Ռէնջ. behold, the man (Adam) is become as *one of us.* Սըբէսցէ զանձն իւր 'ի կանանց Զնայ. *how can he be clean that is born of a woman?* Եւ ոչ Տեռի իսկ է յերաւոյնիւր ուր Դէնջ. *though he be not far from every one of us.* Օչլոյն որ յԱռաքելոյ անոր ոչ տեսի. *but other of the Apostles saw I none.*

CONCORDANCE OF ADJECTIVES WITH SUBSTANTIVES

1. The adjective may be placed before or after the substantive; joined, or divided from it.

2. The adjective may or may not be of the same case or number with the substantive.

3. The governing preposition may be placed either before the substantive or adjective, or before both being repeated.

Examples.

Եւրոպայի և Տղանջեան Բանին Աստուծոյ. *by the word of God, which liveth and abideth of ever.* Սէծաւ և Կարարելուն և անձեռաւ *գործ խորանան.* *by a greater and more per-*

fect tabernacle, not made with hands. 'I վե-
րայ Բեբնոյ պարանոցի նորա. upon the smooth of
his neck. Եփեսցեա զմիս նորա 'ի սբեռ-մ Կե-
շ-մ. seethe his flesh in the holy place. Վասն
ամենայն եղելոյ զօրո-լեանցն. for all the migh-
ty works. Դարձան յԵրուսաղէմ՝ յանա-
նեալ լեանն Ձիթենեաց. returned they unto
Jerusalem from the mount called Olivet. Եւ
Բեթաճէմս ևս քան զսոյնս ցուցանէ նմա զգործս.
and he will shew him greater works than
these. Եւ պատժեաց Աստուած զՓարա-
ւոջն պարծօք Բեթաճէմօք և զարօք և զտունն նո-
րա. and the Lord plagued Pharaoh and his
house with great plagues. Այսո՛ւ թեղէնն աւե-
լորդա-մասնելով ծածկեցես զապարուսն փեղ-
կից խորանին յետոյ կողմանէ. the half-cur-
tain that remaineth, shall hang over the back-
side of the tabernacle. Ուր և լսիցեն զանա-
նէ գորմէ Բեթէ, և զչեռանէ գորմէ հզօրէ, և
զբազէ գորմէ չփելոյ. for they shall hear of
thy great name, and of thy strong hand, and
of thy stretched-out arm. Եկն կին մի որ ու-
նէր շիշ իւղոյ նարդեան՝ ալմո-ի Բեթաճէմոյ. there
came a woman having an alabaster-box of
ointment of spikenard, very precious. Տեսի
զՏէր նստեալ յալեռ բարձրութեան և ձե-
րացելոյ. I saw also the Lord sitting upon a
throne, high and lifted up. Տէր, զապ մի
յանգէս և զարդար կորուսանիցես. Lord, wilt
thou slay also a righteous nation? 'I մարդոյ
Բեշա-որէ նեխա-որէ փրկեա՛ զիս. o deliver me
from the deceitful and unjust man. Բայց շէ-

զոր մարդկան ոչ որ կարէ հնազանդել՝ զլեզուն
 և զանկարք և զլի թունօք մահաբերին. *but*
the tongue can no man tame: it is an unruly
evil, full of deadly poison. Յուսմունս պէս
 պէս և յօտարաճայս. *with divers and*
strange doctrines. Առ հարսն եղելոյ ան-
 ասացն. *of the promise made unto our fathers.*
 'Ի բերանոյ երեւոյ և երկոյ վկայեց հաստատե-
 ցի ամենայն բան. *in the mouth of two or*
three witnesses every word may be esta-
blished. Նոյ էր ասաց վեցհարիւրոց. *Noah was*
six hundred years old. Իբրեւ ասպարհոսն հինգե-
 ասպարհոսն. *about fifteen furlongs off.* 'Ի վեցհա-
 բիւրորդի և 'ի միում ամի յամենանն առաջ
 նում. *in the six hundredth and first year,*
in the first month. | յնչաքի գնաց զգետին վա-
 ճառեցիք. և նա ասէ, այժմ այնչաքի. *whether*
ye sold the land for so much? and she said,
yea, for so much. Այր այնպիսի. *such a*
one as this is. Զի զօրոյն եւնիս այսպիսիս 'ի
 ձեռաց սորա լինիցին. *that even such mighty*
works are wrought by his hands. | Յորմէ՞ ան-
 իարհէ ես, կամ յորմէ ժողովորեալե. *what is*
thy country? and of what people art thou?
 Որով որ աս որո աս որո անաս զատիք. *whith what judge-*
ment ye judge. Օրինչ քնաս է իմ, կամ զորնչ
 յանցանք եմ իմ. *what is my trespass, what is*
my sin? Հանդերձ թերովն ամսիս, և ճարպա-
 րաստաս. Տերութեանդ ան ամսիս. *with the elders,*
and with a certain orator named Tertulus.
 Եգիտ հրէայ զորն անուն Ակիւղաս. *and*
found a certain Jew named Aquila. 'Ի հո-

վուէ միօջէ. from one shepherd. Օ քան ինչ
 Դէժ առ քեզ հասուցանիցեն, և զիս ինչ դա-
 րաստան ինքեանք դատեսցեն. Every great
 matter they shall bring unto thee: but every
 small matter they shall judge. Նա՛ աւանիկ
 անհաւանի ի մե ցանկացեալ են, այս ինքն է՝
 Երկնա-որին. but now they desire a better
 country, that is, an heavenly. Առանց իրիք
 խղճելոյ. doubting nothing. 'Ի դալ Գ-այ
 չաբաթուն. the next sabbath (or sabbath-
 day.) Այլովք բանիւք բազմօք. with many
 other words. Առ այլ երնջովք. by the other
 kine. 'Ի դառնալ ինչ ի-րապանչի-ի չարեաց
 ձերոց. in turning away every one of you
 from his iniquities. 'Ի վերայ միոյ ուրուք 'ի
 լեւանց. upon some mountain.

Notwithstanding the great licence in the
 use of adjectives the following rules must
 be generally observed.

1. The adjective placed after the sub-
 stantive must agree with it in number and
 case, as, քարամբք մեծամեծօք, with great
 stones. զօրութիւնք այսպիսիք, such mighty
 works.

2. The adjective placed before a substan-
 tive does not agree with it, excepting the
 monosyllable adjectives, as, մեծամեծ քա-
 րամբք, with great stones. այսպիսի զօրու-
 թիւնք, such mighty works. այլովք բանիւք,

with other words. 'ի սրբում տեղւոջ, in the holy place.

3. When a verb or participle is before the substantive and after the adjective, the adjective agrees readily with the substantive, as, աստուածայնով զինէ զօրութեամբ, he armeth with divine force. աստուածայնով զինեալ զօրութեամբ, armed with divine force.

4. An adjective with the article or the letter distinctive of the person, placed before a substantive, agrees with it in number and in case, but not always, as, մեծաւն և կատարելոյն և անձեռագործ խորանաւն, by a greater and more perfect tabernacle, not made with hands.

5. When there are many substantives before one adjective only, the adjective is in the plural, and agrees with them, as, Սաւուղ և Յովնաթան սիրելիք և գեղեցիկք և վայելուք, Saul and Jonathan (were) lovely and pleasant.

6. The governing preposition is joined to the case which precedes it, whether substantive or adjective, as, յանուանեալ լեռնէն, from the mount called. 'ի մարդոյ մեղաւորէ նենգաւորէ, from the deceitful and unjust man.

7. When the adjectives or substantives placed before are joined with the conjunction և, and, the governing preposition is applied to all, as, յանեղծ և յանարատ և յանթաւամ ժառանգութիւնն, to an inheritance

incorruptible, and undefiled, and that fadeth not away. 'ի հնազանդութիւն և 'ի հեղումն արեանն, unto obedience and sprinkling of the blood.

8. When the adjective or substantive placed before is simple, and many substantives or adjectives follow, the governing preposition governs the first word, and the second and third which follow; however not always, as, 'ի չար խորհրդոց, 'ի բանից և 'ի գործոց, from evil thoughts, words, and works. զայր արիւնահեղ և զնենգաւոր, the bloody and deceitful man.

CONCORDANCE OF PRONOUNS

The personal pronouns *ես, I, դու, thou, ինքն, he or himself*, are substantives, and as substantives agree with adjectives, as, *Վասն ձեր կեղծաւորաց, of you hypocrites.*

Ինքն signifies sometimes *self*, as, *Ես ինքն մարդ եմ. I myself also am a man.*

The definitive pronouns *սա, դա, նա, he (she, it)* are substantives, and so agree with adjectives, as, *Դոքա յեօինքդ. these last. Եւ կամ ինքեանք սոքա ասասցեն. or else let these same here say.*

The definitive pronouns *սոյն, դոյն, նոյն, this, that, same*, are adjectives, and so agree with substantives, as, 'ի սոյն or 'ի սմին աւուր. on this day, or in the course of this day,

or to-day. Ըստ դմին օրինակի. in the like manner. 'Ի նմին զանդուածոյ. of the same lump. Յորոգայթ 'ի նոյն անկցի. into that very destruction let him fall. Եւ սմին այսմիկ զամենայն փոյթ 'ի մէջ առեալ. and besides this, giving all diligence.

The definitive pronouns այս, this, այդ, այն, that, are generally adjectives, but sometimes substantives, as, Զինչ գործեցեր զայդ. what is this that thou hast done? Այս են ծնունդք որդւոցն Նոյի. these are the generations of the sons of Noah. Յայս երկուս պատուիրանս. on these two commandments. Որոց զայս ընդ միմեանս երգմունս արարեալ էր. who had made this conspiracy. Եթէ եղեալ իցէ ըստ բանիս մեծի այսորիկ. whether there hath been any such thing as this great thing is? 'Ի չարեացդ քոց յայդցանէ. of this thy wickedness. Թղթովդ այդուիկ. by this epistle. Ըստ ամենայն բանիցս այսոցիկ, և ըստ ամենայն տեսեանս այսորիկ. according to all these words, and according to all this vision. Երանի՜ որ պահէ զբան մարգարէութեանս զայս. blessed is he that keepeth the sayings of the prophecy. Յազգէ յայդմանէ. of this generation. Անձինք ծառայից քոց այսոցիկ յիսնից. the life of these fifty thy servants. Կեցցեմ 'ի հիւանդութենէ աստի իմմէ յայսմանէ. shall I recover of this disease? Զայն Մովսէս՝ զոր ուրացանն... զնա Աստուած իշխան և փրկիչ առաքեաց. this Moses, whom they re-

fused... the same did God send to be a ruler and a deliverer.

The possessive pronouns *իմ*, my, *քո*, thy, *մեր*, our, *ձեր*, your, *իւր*, his, his own, are adjectives. When they are without substantives, receive either the articles *», ր, ն*, or the adverbs *այս, անայի*, as, *Քո՛ է ամենայն ինչ, և 'ի քոյոցդ տուաւ քեզ*. all things come of thee, and thine own have we given thee. *Հանգեալ յիւրոց գործոց անտի, որպէս և Աստուած յիւրայոցն*. he also hath ceased from his own works, as God did from his.

The pronouns possessive derived *իմային* or *իմոյին*, my, *ձերային* or *ձերոյին*, your's, are put before the substantives.

The pronoun relative *որ*, who, which, what, that, is substantive, and in different manners agrees with antecedent and following nouns, as, *Աչա՛ որովք ոչ տեսանիցեն, և ականջս՛ որովք ոչ լսիցեն*, Eyes that they should not see, and ears that they should not hear. *Լուաւ 'ի նմանէ վասն որ 'ի Քրիստոս Յիսուս Հաւատոցն*, heard him concerning the faith in Christ. *Զի մի՛ ինչ եկեացէ 'ի վերայ իմ յորոց դուքդ ասէք*, that none of these things which ye have spoken come upon me. *Որում խնդրէ 'ի քէն՝ տուր, և որ կամի փոխ առնուլ 'ի քէն՝ մի՛ դարձուցաներ զեւեոս*, give to him that asketh thee, and from him that would borrow of thee turn not thou away. *'Ի վախճան աւուրցս այսոցիկ խօսեցաւ ընդ մեզ որդւոյն, զոր եղ ժառանգ*

ամենայնի, որով և զյաւիտեանսն արար, որ
 է լոյս փառաց, hath in these last days spok-
 en unto us by his son, whom he hath appoint-
 ed heir of all things, by whom also he made
 the worlds. Who being the brightness of his
 glory. Եւ պատմեաց Մովսէս Ահարոնի զա-
 մենայն պատգամսն՝ զոր առաքեաց զնա Տէր,
 and Moses told Aaron all the words of the
 Lord who had sent him. Եւ ամենայն արք
 տան նորա՝ ընտոծինք և արծաթագինք՝ որ
 էին յազգաց օտարաց, թլփատեաց զնոսա,
 and all the men of his house, born in the
 house, and bought with money of the stran-
 ger, were circumcised with him. Յորոց դուռն
 'ի խնդիր երթեալ էիր, which thou wentest
 to seek. Որոց զարիւնն Պիղատոս խառնեաց
 ընդ զոհսն նոցա, whose blood Pilate had
 mingled with their sacrifices. Աւ որ մատու-
 ցեալ 'ի վէմն կենդանի, to whom coming, as
 unto a living stone. Որոյ սերմն իւր 'ի նմին,
 whose seed is in itself. Եւ ժողովեցին, որ
 շատ, և որ սակաւ, and gathered, some more,
 some less.

The articles-distinctive-of the persons *ս*
 of the first, *դ* of the second, *ն* of the third,
 besides showing the persons joined to the
 terminations of words, have also the force
 of the English articles *a* and *the*, and give
 energy and ornament, as, Տէր և Վարդա-
 պետ (without any article) Lord and Master,
 but with the article *ս* so, Տէրս և Վարդա-
 պետս, it may have three senses: 1°. I who

am a Lord and a Master. 2°. This Lord and Master. 3°. My Lord and Master. So **Տէրդ և Վարդապետդ**, 1°. Thou who art a Lord and a Master. 2°. That Lord and Master. 3°. Thy Lord and Master. Likewise **Տէրն և Վարդապետն**, 1°. His Lord and Master. 2°. That Lord and Master. 3°. The Lord and the Master. **Զոր զհետ ելեալ ես Սըբայդ Խորայէլի**, after whom is the King of Israel come out? **Տեղիս անապատ է, և օրս տարաժամեալ**, this is a desert place, and the time is now past. **Զինչ իրք են՝ վասն որոյ եկիքդ**, what is the cause wherefore ye are come? **Եթէ ընդ փայտ դալար զայս առնեն, ընդ չորն զինչ լինիցի**, if they do these things in a green tree, what shall be done in the dry? **Ա՛ռ դու զսրդիդ քո սիրելի, զոր սիրեցեր զԻսահակ**, take now thy son, thine only son Isaac, whom thou lovest. **Արտաքին մարդս մեր**, our outward man. **Զինչ իցէ՝ ի մեռելոցն յառնել**, what the rising from the dead should mean? **Մեկնեցարուք ՚ի վրանաց արանց խտասրտացդ այդոցիկ**, depart (I pray you) from the tents of these wicked men. **Յարանցս յայսցանէ եկեւոցս ընդ մեզ**, of these men who have companied with us. **Ո՛վ արար զխուռն և զհամր, զականին և զկոյր**, who maketh the dumb, or deaf, or the seeing, or the blind? **Եկայք ՚ի հարսանիսս**, come unto the marriage. **Յոր ետդ իջանեմ**, in the midst whereof I dwell. **Յերիցուէ առ Գայիոս սիրելի, զոր ետդ սիրեմ ճշմարտութեամբ**, the

elder unto the well-beloved Gaius, whom I love in the truth. *Զի ուր եսն իցեմ, և դուք անդ իցեք*, that where I am, there ye may be also. *Զոր դուդ առնես*, that thou doest. *Որում դուն վկայեցեր*, to whom thou bearest witness. *Մինչ առ ձեզս եմ*, being yet present with you. *Զոր նայն առնէ*, what things soever he doeth. *Զոր սայս առնէ*, which this man hath done. *Տեսանիցեք զոր ընտրեացդ իւր Տէր, զի ոչ գոյ նման դորա յամենեցին 'ի ձեզ*, see ye him whom the Lord hath chosen, that there is none like him among all the people. *Ո՛վ է որ ասէդ ցբեզ*, who it is that saith to thee. *Ընդ որում և համարձակեալդ խօսիմ*, before whom also I speak freely. *Զիշխանաց աշխարհիս այսորիկ ըզխափանելեացս*, of the princes of this world that come to nought. *Զիւրդ այժմդ տեսանէ*, but by what means he now seeth. *Որպէս և կանխաւն ասէի*, as I have also told you in time past. *Իսկ յոր ոչն իցեն սոքա մերձ, կոյր է և զաչացու*, but he that lacketh these things is blind, and cannot see afar off.

CONCORDANCE OF VERB

The verb which is not a participle, or infinitive, is governed by a nominative, as, *Իսկզբանէ արար Աստուած զերկին և զերկիր*, in the beginning God created the heaven and the earth. *Եւ երկիր էր աներկոյթ և*

անպատրաստ, and the earth was without form, and void. Եւ Հոգի Աստուծոյ չքէր 'ի վերայ ջուրց, and the Spirit of God moved upon the face of the waters.

The participle and the infinitive are often governed by a genitive, as, Նախ ծնանին, մինչև է մտեալ առ նոսա մանկաբարձաց, they are delivered ere the midwives come in unto them. Բանալ երկնից, և իջանել Հոգւոյն սրբոյ... և գալ ձայն յերկնից, the heaven was opened, and the Holy Ghost descended.... and a voice came from heaven.

In like manner are governed the preter-perfect, and the preter-plu-perfect tenses formed by a participle, and a substantivewerb, as, Եւ ոչ գիտէր Յակովբ՝ թէ Ռաքելայ կնոջ իւրոյ գողացեալ էր զնոսա, for Jacob knew not that Rachel had stolen them. Դարան գործեալ է նմա 'ի նոցանէ արանց աւելի քան զքառասուն, there lie in wait for him of them more than forty men.

The accusative cannot properly govern a verb, but is subject to it, as, Եւ արդ որովհետև ազգ եմք Աստուծոյ, ոչ պարտիմք համարիլ ոսկւոյ՝ կամ արծաթոյ՝ կամ քարի, որ 'ի ճարտարութենէ և 'ի մտաց մարդկան քանդակեալ իցէ՝ զաստուածականն լինել նմանող, forasmuch then as we are the offspring of God, we ought not to think that the Godhead is like unto gold, or silver, or stone, graven by art and man's device.

The nominative of nouns agrees gene-

rally in number with a verb which is not a participle or infinitive, excepting those without singular number, or collective, as, *Յարեալ ալ ազգ, որ ոչ ճանաչէին զՏէր, there arose another generation after them, which knew not the Lord. Եկն միաբան բազմութիւնն, և խռնեցաւ, զի լսէին յիւրաքանչիւր լեզուս խօսել նոցա, the multitude came together, and were confounded because that every man heard then speak in his own language. Եւ ժողովուրդն ալն ունէր Զաքարիայ, և զարմանային ընդ յամեննորա, and the people waited for Zacharias, and marvelled that he tarried so long.*

The nouns joined with the conjunction *և*, and sometimes agree, sometimes not, as, *Եւ մեծացաւ այրն յոյժ յոյժ, և եղև նորա ոչխար և արջառ յոյժ, ծառայք և աղախնեայք, ուղտք և էջք, and the man increased exceedingly, and had much cattle, and maid-servants, and men-servants, and camels, and asses. Եզեն իմ արջառ և ոչխար և էջք, ծառայք և աղախնեայք, I have oxen, and asses, flocks, and men-servants, and women-servants.*

When the noun or, pronoun is only one, the verb must be of the same person, as, *Ես միայն մնացեալ էի, և սոքա ո՞ր էին, I was left alone; where had they been?*

When the persons are different the verb agrees with the first, as, *Գալով գայցեմք ես և մայր քո և եղբարք քո, և երկիրպա-*

դանիցեմք քեզ, shall I, and thy mother and thy brethren, indeed come to bow down ourselves to thee to the earth? Յորժամ դու և նա միայն իցէք, between thee and him alone. Եթէ ես, և եթէ նոքա այսպէս քարոզեցաք, whether it were I or they, so we preach.

Sometimes the verb is supposed, as, Մէք կաւ, և դու ստեղծիչ մեր, և գործք ձեռաց քոց ամենեքին մէք, we are the clay, and thou our Potter; and we all are the work of thy hand.

The verb active governs generally the accusative, as, Եւ արար Աստուած զմարդն 'ի պատկեր իւր. ըստ պատկերի Աստուծոյ արար զնա. արու և էգ արար զնոսա, so God created man in his own image; in the image of God created he him; male and female created he them. Եւ տնկեաց Աստուած զգրախտն յԵդեմ ընդ արևելս, և եդ անդ զմարդն զոր ստեղծ, and the Lord God planted a garden eastward in Eden; and there he put the man whom he had formed.

Sometimes the letter շ a sign of the accusative is supposed, as, Նա տայ ամենայնի կեանս և շունչ, և զամենայն ինչ, he giveth to all, life, and breath, and all things. Եւ առ մի 'ի կողիցնորա, և ելից ընդ այնր մարմին, and he took one of his ribs, and closed up the flesh instead thereof.

The verb active governs secondly another accusative, as, Դու զո՞ւ առնես զքեզ, whom makest thou thyself? Թագաւոր զոմն ասեն

դՅիսուս, saying that there is another king, one Jesus.

The verbs active as well as the neuter and passive govern often their roots in the accusative, as, Սէր յաւիտենական սիրեցի զքեզ, *I have loved thee with an everlasting love.* Ամաչեսցեն զամօթ մեծ, *they shall be greatly ashamed.*

The verb passive governs generally the ablative, as, Զի լցցի որ ասացան 'ի Տեառնէ, *that it might be fulfilled which was spoken of the Lord.* Քանզի 'ի պտղոյ անտի ծառն ճանաչի, *for the tree is known by his fruit.* Հանաչեմ զիմն, և ճանաչիմ յիմոցն, *I know my (sheep) and am known of mine.*

The infinitive sometimes is noun, and sometimes verb.

The preposition 'ի put before an infinitive has often the signification of an adverb յիշատակ, դիւշ, *when as,* 'ի տեսանելն զքեզ, բերկրեսցի 'ի միտս իւր, *when he seeth thee, he will be glad in his heart.*

The infinitive or the gerund with its verb increases the signification of it, as, Ունել ունէր պարծանս, *he hath whereof to glory.* Միթէ թագաւորելով թագաւորեսցես, 'ի վերայ մեր, *hast thou indeed reigning over us? or shalt thou indeed have dominion over us?*

CONCORDANCE OF PREPOSITIONS.

Prepositions sometimes are put after the nouns; they change their places, and are redoubled, as, Ոյք հասեալ էին յԱստուծոյ իրաւանցն վերայ, *who knowing the judgement of God.* Մի ինչ պատճառս տալ հակառակորդին 'ի հայհոյութեան աղագս, *give none occasion to the adversary to speak reproachfully.* Զհետ երթային բազումք 'ի Հրէից անտի, և 'ի պաշտօնէիցն եկամտից զՊաւղոսի և զԲառնաբայ *many of the Jews and religious proselytes followed Paul and Barnabas.* Յամենայն ժամ զբարեաց զհետ երթայք, *but ever follow that which is good.* Յորժամ 'ի պէսպէս փորձութեանց 'ի մէջ անկանիցիք, *when ye fall into divers temptations.* Հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ բարւոյ, *that render evil for good.*

Adjectives are often used as adverbs, as, Մեծաձայն կարդացէք, *cry aloud.* Երագս ընթանային, և թեթևս դառնային, *they ran and returned.*

On the contrary sometimes adverbs are used as adjectives, as, Եղև նորա ոչխար և արջաւ յոյժ, *and had much cattle.*

Negative adverbs ոչ, չ and չէ, *no, not,* sometimes are put after verbs, as, Եւ խոզ՝ զի թաթահերձ է, և կճղակս ունի, և որոշայ ոչ՝ պիղծ իցէ նա ձեզ, *and the swine, though he divide the hoof, and be cloven-*

footed, yet ye cheweth not the cud: he is unclean to you.

ACCENTS, OR NOTES OF PROSODY

1°. Շեշտ or շեշտանշան (') as, ծաւռ, բայց, էս, ճանաչէ, անդ, բայց, ոչ, մի, ով, զինչ :

2°. Բռութ or բթանշան (') as, նախ, երկրորդ՝ դարձեալ՝ արդ՝ այնզի՝ այլ :

3°. Պարոյկ or ոլորակ (°) as, ով, զիարդ, ուր : According to modern usage it is employed as an interrogative point, and as a note of admiration.

4°. Երկար ('), as, բաբէ, վաշ, Երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ :

5°. Սուղ (°) as, հոնազանդ, բոնութիւն, Սրուլէ : It is put on the syllable to make it short.

6°. Թաւ (ˆ) as, թիւˆ, թուˆոց : It is put by some moderns upon the letter լ to mark its pronunciation as a վ :

7°. Ապաթարց ('). It is rarely used.

8°. Ենթամայ, the mark of division of a word (-).

PUNCTUATION

There are three Points in the Armenian.

1°. Ստորակէտ (,)

2°. Միջակէտ (.)

3°. Վերջակէտ (ː)

OTHER MARKS

1°. Մակակէտ ('). It is put on the head of the letter *ի*, when it forms a preposition, as, *ի*, *առ'ի*:

2°. Պատիւ (*z*) mark of abbreviation, as, Սժ (Ստողած). Այ (Աստուծոյ). Քս (Քրիստոս). Քսի (Քրիստոսի). Տր (Տէր). Տն (Տեառն):

3°. Սիւն (,) which is one of the three columns of a *ա* entire; it is put sometimes to mark an entire *ա*, as, *աշտուրի* (*աշտաւրակ*), *պարուրի* (*պարարակ*):

4°. Երկորեակ (") which marks the vowels omitted, or the words shortened, as, *ք"ղ"ք* (*քաղաք*): *Յովհ"ն*. (*Յովհաննէս*):

5°. Փակագիծ ().

6°. Պատուադիր. The sign, or substitute of a word, as, *Յ* (*աշխարհ*):

7°. Փակագիր, Cyper.

The letters of the *Armenian Alphabet* are used as the Numbers, generally with a line on the letter, so

ա,	1.	ա,	100.
բ,	2.	բ,	200.
գ,	3.	գ,	300.
դ,	4.	դ,	400.
ե,	5.	ե,	500.
զ,	6.	զ,	600.
է,	7.	է,	700.
թ,	8.	թ,	800.
ր,	9.	ր,	900.
ս,	10.	ս,	1000.
տ,	20.	տ,	2000.
լ,	30.	լ,	3000.
վ,	40.	վ,	4000.
ճ,	50.	ճ,	5000.
կ,	60.	կ,	6000.
չ,	70.	չ,	7000.
ձ,	80.	ձ,	8000.
ղ,	90.	ղ,	9000.

NB. օ and ֆ being recent letters, are not included in the numeration.

V E R S E

The antient Armenian Verses or Songs were not rhymed, as the following for example.

Երկնէր երկին և երկիր, երկնէր և ծիրանի
ծով.

Երկն'ի ծովուն ունէր զկարմրիկ եղեգնիկն.

Ընդ եղեգան փող բոց ելանէր,

Եւ 'ի բոցոյն պատանեկիկ վազէր.

Նա հուր հեր ունէր.

Ապա թէ բոց ունէր մորուս,

Եւ աչկունքն էին արեգակունք:

But now they are rhymed generally and are composed from five Syllables to fifteen. The following few lines are specimens with their own translation in prose.

of 5 Syllables.

Սէր անուն Յիսուս

Սիրով քով շրմլեալ

Սիրտ իմ քարեղէն:

Jesus, whose name is a love, bind thou my heart of stone with thy love.

of 6 Syllables.

Եղեալ Հարսն անմահին ,
Երկնաւոր Փեսային :

Having been the bride of the immortal
celestial Bridegroom.

of 7 Syllables.

Արիաբար դո՛ւ մըրցեա
'Ի հանդիսի ըստատին :

Valiantly fight thou in the public combat.

of 8 Syllables.

Սիրեա՛ զուսումն որով պատուիս
'Ի յերկնայնոց և 'ի յերկրիս :

Love thou instruction, by which thou
wilt obtain honor from Heaven, and on
earth.

of 9 Syllables.

Իսկաճեմ աղաւնի օդապար ,
Նոր Նոյեան տապանն է քոյդ դադար :

Thou dove, ever flying through the air,
the Ark of the new Noah is thy dwelling.

of 10 Syllables.

Այսօր երևի անտեսն 'ի բարձանց ,
Բանին դպրութիւնք բոլոր եղականք :

To-day the Invisible appears from on high ; the knowledge of all creatures is discovered.

of 11 Syllables.

Բանաւոր ծառոց երևեցան ծաղիկք ,
Երփնազարդ գունով , անուշահոտ բուր-
մամբ :

Flowers of rational Plants appeared of various tints, and delicious odour.

of 12 Syllables.

Բոլորակ եմ կիսագունտ որպէս խորան ,
Բնութեամբ կայուն , անձամբ շարժուն ,
անտեսական :

I am a hemisphere round as a pavilion,
by nature firm, in reality moveable invisibly.

of 13 Syllables.

Գոչումն որոտման յետ հոսելոյն զանձրե-
կենաց ,

Ամբոփեալ յերկինս, առ Առաքողն անդ-
րէն դարձաւ :

The roar of thunder having diffused the
rain of life, is recovered to the heavens,
returning to his Origin.

of 14 Syllables.

Բանիւ աւետաւոր բարառնաբար բարբա-
ռեսցուք

Առքէզ եկեղեցի, դուստրը վերինըն Սիոնի :

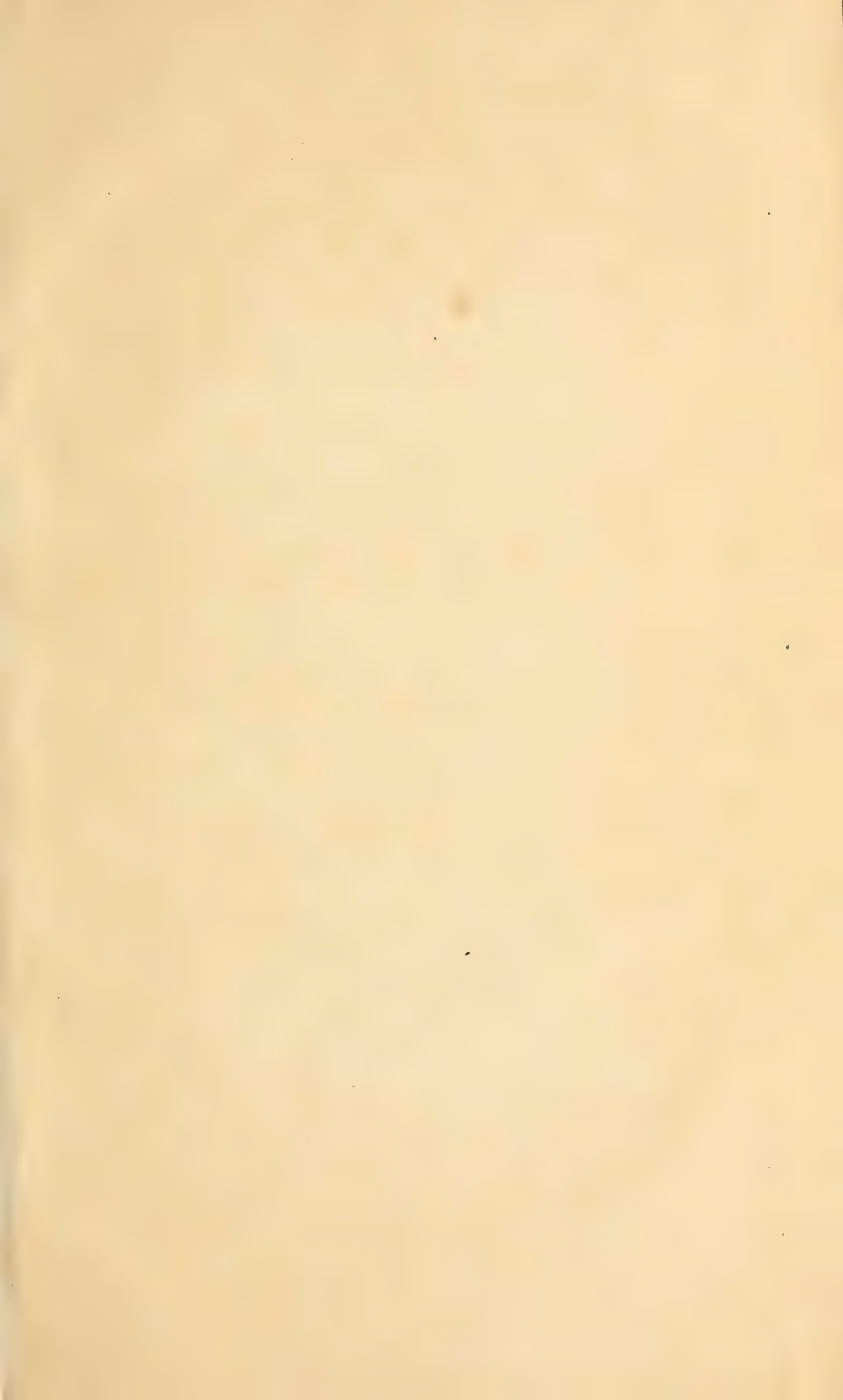
Let us cry aloud in joyful tidings address-
ing thee personally, O Church, daughter
of lofty Sion.

of 15 Syllables.

Որ 'ի վերայ ջուրցըն գորով ստեղծանէր
զարարածս,

Իջեալ 'ի ջուրս Աւաղանին, ծնանիս որդիս
Աստուծոյ :

Thou, who brooding on the waters didst
make creation, descending in the waters of
the Baptismal fount, dost give birth to the
Sons of God.

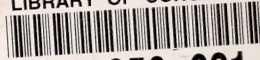

LIBRARY OF CONGRESS

0 019 356 681 9